

14.03.2022

Kokousaika 14.03.2022 16:00 - 16:14

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Gebhard, Elisa	
Halla-aho, Jussi	
Iskanius, Anniina	
Koskela, Minja	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Sarkomaa, Sari	
Vanhanen, Reetta	
Vierunen, Maarit	
Pajunen, Jenni	varajäsen
Yanar, Ozan	varajäsen

Muut

Rydman, Wille	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Saxholm, Tuula	vs. kansliapäällikkö
Aalto, Laura (etänä)	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu (etänä)	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Lehmuskoski, Ville (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Gros, Nina (etänä)	henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä)	viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja
Menna, Lauri (etänä)	johtava asiantuntija

14.03.2022

	Peltonen, Antti (etänä) Rinkineva, Marja-Leena (etänä) Rope, Jenni (etänä) Hopeakunnas, Maisa Nirkko, Saara	vs. hallintojohtaja elinkeinojohtaja kaupunginlakimies viestintäasiantuntija hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	Juhana Vartiainen	pormestari 196-208 §
Esittelijät	Juhana Vartiainen Tuula Saxholm	pormestari 196 § vs. kansliapäällikkö 197-208 §
Pöytäkirjanpitäjä	Saara Nirkko	hallintoasiantuntija 196-208 §

14.03.2022

§	Asia	
196	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
197	Asia/2	V 16.3.2022, Vuoden 2021 talousarvion tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet
198	Asia/3	V 30.3.2022, Lauttasaaren Pohjoiskaari 34-38 asemakaavan muutos (nro 12640)
199	Asia/4	V 30.3.2022, Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavan muutos (nro 12430)
200	Asia/5	Kaupungin myöntämien antolainojen lyhennysohjelmien muuttaminen laina-aikaa pidentämällä ja asiaa koskevan toimivallan siirtäminen
201	Asia/6	Lausunto ympäristöministeriölle lakiesityksestä koskien yhteishallintoa valtion tukemissa vuokrataloissa
202	Asia/7	Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Uutelan metsän luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi
203	Asia/8	Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Skatanniemen luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi
204	Asia/9	Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Rudträskin luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi
205	Asia/10	Vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteerien tarkistaminen
206	Asia/11	Helsingin kävelyn edistämishjelma
207	Asia/12	Valtuutettu Hilka Ahteen aloite lääkärikäytien maksujen poistamisesta kotihoidon lääkäripalveluista
208	Asia/13	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

14.03.2022

Asia/1

§ 196

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Anni Sinnemäen ja Paavo Arhinmäen sekä varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Anniina Iskaniuksen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.03.2022

Asia/2

§ 197

V 16.3.2022, Vuoden 2021 talousarvion tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet

HEL 2022-002874 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto ottaa asian käsiteltäväkseen kiireellisenä kuntalain 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä tytäryhteisöjen vuoden 2021 talousarviossa asetettujen kaupunginvaltuustolle raportoitavien tavoitteiden poikkeamat Helsingin tapahtumasäätiö sr:n, Helsinki Marketing Oy:n, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:n, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy:n ja Urheiluhallit Oy:n osalta.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että päätökseen lisätään lause: Kaupunginvaltuusto ottaa asian käsiteltäväkseen kiireellisenä kuntalain 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet 2021 Muut yhteisöt, 15.3.2022
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä

14.03.2022

Asia/2

- tytäryhteisöjen vuoden 2021 talousarviossa asetettujen kaupunginvaltuustolle raportoitavien tavoitteiden poikkeamat Helsingin tapahtumasäätiö sr:n, Helsinki Marketing Oy:n, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:n, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy:n ja Urheiluhallit Oy:n osalta.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin vuoden 2021 talousarviossa (Kvsto 9.12.2020) asetettiin markkinaehtoisesti toimiville tytäryhteisöille sekä muille kaupungin merkittävimmille tytäryhteisöille taloudellisia ja/tai toiminnallisia tavoitteita, joilla pyritään varmistamaan, että yhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Asetettavilla tavoitteilla pyritään myös varmistamaan kaupungin omistaja-arvon positiivinen kehittyminen.

Esityslistan liitteessä 1. on lueteltu muille tytäryhteisöille talousarviossa 2021 asetetut kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet ja niiden toteumatiedot. Liitteessä 2. on esitetty vastaavat tiedot markkinaehtoisten yhtiöiden osalta. Yhteisöjen oman seurannan ja raportoinnin perusteella tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet ovat toteutuneet Helsingin tapahtumasäätiö sr:tä, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:tä, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy:tä, Urheiluhallit Oy:tä lukuun ottamatta.

Tarkempi selvitys muiden talousarviotavoitteiden toteutumisesta esitetään konsernijaostolle Yhteisöraportissa 4/2021.

Yhteenveto toteutumattomista kaupunginvaltuustolle raportoitavista tavoitteista

Helsingin tapahtumasäätiö sr

Tavoite: Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen.

Toteuma: Ei toteutunut

Säätiö toteutti Ekokompassin mukaista jatkuvan parantamisen malliaan osana tapahtumiensa hiilijalanjäljen pienentämistä.

Säätiön päätavoite on tuottaa kattava, toimiva ja luotettava tapahtumien hiilijalanjäljen laskuri. Tätä synnytetään osana kaupunkiyhteistä projektia, joka ei valmistunut aikataulunsa mukaisesti loppuvuodesta 2021 vaan jatkuu vuodelle 2022.

Helsinki Marketing Oy

Tavoite: 1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mitarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen.

Toteuma: Ei toteutunut. Helsinki Marketing Oy Ltd on sulautunut 31.12.2021 Helsinki Partners Oy:hyn. Yhtiö toteaa vastauksessaan: Helsinki Marketingin ja Helsinki Business Hubin sulautumisesta johtuen sertifioidun ympäristöjärjestelmän valinta, käyttöönotto ja päästövähennysohjelma siirtyvät vuodelle 2022.

Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr

Tavoite: Hiilineutraali Korkeasaari 2030 –ohjelman toimeenpano.

Toteuma: Ei toteutunut

Vuoden 2021 hiilineutraalilaskenta ei ole vielä valmistunut ja valmistuu arviolta maaliskuussa 2022. Säätiö arvioi, että tavoitteet toteutuivat osittain.

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Tavoite: Yhteistyön lisääminen Urhea Akatemian ja Urhea-halli Oy:n kanssa

Toteuma: Ei toteutunut

Yhteistyö Urhea Akatemian kanssa oli aktiivista ja tiivistä, vaikka Uintikeskus oli merkittävän osan vuodesta yleisöasiakkailta suljettuna. Yhteistyötä tehtiin urheilijoiden, valmentajien ja akatemian johdon kanssa tarjoamalla liikuntapalveluja, kokoustiloja, minkä lisäksi yhteistyössä on kehitetty valmennuskeskustoimintaa. Urhea-Hallin valmistumisen myötä Uintikeskuksen tilojen käyttö Urhea Akatemian toimesta vähenee. Tiivistä ja aktiivisesta yhteistyöstä huolimatta tavoite jäi toteutumatta.

Urheiluhallit Oy

Tavoite: Yhteistyön lisääminen Urhea Akatemian ja Urhea-halli Oy:n kanssa

Toteuma: Ei toteutunut

Yhteistyö oli tarkastelujaksolla tiivistä ja aktiivista Urheiluakatemian urheilijoiden, valmentajien ja johdon kanssa. Yhtiö on tarjonnut urheilu- ja kokoustiloja Urhea Akatemian käyttöön. Tiivistä ja aktiivisesta yhteistyöstä huolimatta tavoite jäi toteutumatta.

14.03.2022

Asia/2

Asian käsitteleminen kiireellisenä

Kuntalain 95 §:n 2 momentin mukaan, jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouksutsussa.

Kaupunginvaltuuston on tarpeen käsitellä tytäryhteisöille asetettujen talousarviotavoitteiden toteutumista ennen kuin kaupunginhallitus omalta osaltaan päättää kaupungin tilinpäätöksen hyväksymisestä. Kaupunginhallitus käsittelee tilinpäätöksen hyväksymistä 28.3.2022 kokouksessaan.

Lopuksi

Lisäksi erona konsernijaoston esitykseen kaupunginhallitukselle on tavoitteiden toteumatietoja koskeva muotoilu. Tarkastusvirasto on edellyttänyt tarkentamaan tavoitteiden toteumatietoa niin, että kaikki ne tavoitteet, joiden toteumatieto on: Toteutui osittain, muutetaan kuulumaan: Ei toteutunut.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet 2021 Muut yhteisöt
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 07.03.2022 § 21

HEL 2022-002874 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

14.03.2022

Asia/2

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä

- tytäryhteisöjen vuoden 2021 talousarviossa asetettujen kaupunginvaltuustolle raportoitavien tavoitteiden poikkeamat Helsingin tapahtumasäätiö sr, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr:n, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy:n, Urheiluhallit Oy:n osalta.

Käsittely

07.03.2022 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että asia käsitellään kaupunginvaltuustossa 16.3.2022 kiireellisenä.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

14.03.2022

Asia/3

§ 198

V 30.3.2022, Lauttasaaren Pohjoiskaari 34-38 asemakaavan muutos (nro 12640)

HEL 2019-010330 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 31. kaupunginosan (Lauttasaari, Kotka-vuori) korttelin 31024 tontin 5 asemakaavan muutoksen 25.5.2021 päivätyn piirustuksen nro 12640 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12640 kartta, päivätty 25.5.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12640 selostus, päivätty 25.5.2021, päivitetty 17.2.2022
- 3 Vuorovaikutusraportti 8.3.2021, päivitetty 25.5.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Kuvaliite suojelukohteista
- 6 Havainnekuva 25.5.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Kymp/Taloudentuki
Kaavamuutoksen hakija

Hyväksymisestä tiedon

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti
Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

pyytäneet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskus

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee hallinto- ja virastorakennusten tonttia 31024/5, osoitteessa Pohjoiskaari 34–38, joka suunnitellaan muutettavaksi asuinkerrostalojen korttelialueeksi, joka on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, paikallishistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas (AK/s). Kaavaratkaisu on valmisteltu, jotta tontilla olevista arvokkaista rakennuksista pääosa, sekä Kotkavuoren puistoon rajautuvan piha-alueen kalliomaasto kasvillisuuksineen voidaan säilyttää ja suojella. Tavoitteena on sovittaa uudisrakentaminen olemassa olevien rakennusten arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan, sekä vaalia tontin kaupunkikuvallista vehreyttä piha-alueen istutuksia säilyttäen. Piha-alueiden liittyminen Kotkavuoren puistoalueeseen toteutetaan saumattomasti.

Tontin lännen puoleisella osalla sijaitseva vuonna 1952 valmistunut, oppilaitoskäytössä ollut päärakennus suojellaan ja muutetaan asuinkäyttöön. Päärakennuksen länsipuolelle luoteisrajan suuntaisesti suunnitellaan rakennettavaksi 3–4-kerroksinen uudisosa niin ikään asuinkäyttöön. Koillisväylän varrella säilytetään ja suojellaan alkuaan majoituskäyttöön vuonna 1956 rakennetun rakennuksen pohjoisosa, johon liittyen, purettavan osan paikalle, on suunniteltu 4–5-kerroksinen uudisosa asuinkäyttöön. Uutta asutokerrosalaa on 5 040 k-m². Tontin tehokkuusluku on $e = 0,84$. Asukasmäärän lisäys on noin 144 asukasta.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että tyhjilleen jääneet kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, paikallishistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaat rakennukset ja maisemallisesti arvokkaat tontinosat säilytetään, suojellaan ja saadaan käyttöön. Kaavan toteuttaminen vastaa asuintäydennysrakentamisen tavoitteisiin hy-

vien joukkoliikenneyhteyksien ja palveluiden läheisyydessä. Suunniteltu kookkaampi uudisrakentaminen tiivistää kaupunkirakennetta lähiympäristössään.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on kantakaupunkialuetta merkinnällä C2, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena alueena. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) ei ole varauksia maanalaisille tiloille tai rakenteille. Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Lautakunnan käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.10.2021 Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025. Kaavaratkaisu edesauttaa strategian tavoitteiden toteutumista edistämällä kaupungin kasvua uuden asuntotuotannon myötä. Rakentamista ei osoiteta kaupungin arvokkaimmille luontoalueille. Kaavaratkaisulla pyritään uudistamaan ja täydentämään lähellä raideliikenteen asemaa sijaitsevaa ympäristöä sen ominaispiirteet huomioon ottaen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Lauttasaaren metroaseman liikenteellisistä ja kaupallisista palveluista 650 metrin etäisyydellä sijaitseva hallinto- ja varastorakennusten tontti liittyy koillisivultaan Pohjoiskaaren varren 2-kerroksiseen asuntorakenteeseen ja kaakkoisivultaan Koillisväylän varren 2–3-kerroksiseen asuntorakenteeseen, joiden yli tontilta avautuvat osittaiset näkymät merelle saakka. Tontti rajautuu lounais- ja luoteisivultaan Kotkavuoren puistoalueeseen, jonka kallioinen, osin vehreäk kasvustoinen rinne kohoaa jyrkästi 32 metriä meren pinnan yläpuolelle. Tähän liittyvä tontinosa on kalliomaaston ja kasvillisuuden vuoksi arvokas. Tontilla sijaitsevat rakennukset ovat arvokkaita, tyyppillisiä 1950-luvun rakennuksia.

Alueella on voimassa asemakaava nro 8289 (vahvistettu 19.2.1981). Kaavan mukaan alue on hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta (YH). Tontin rakennusoikeus on ilmoitettu tehokkuusluvulla $e=0.4$. Tontille saa rakentaa 2-kerroksisen enintään 8 metriä korkean rakennuksen. Rakentamatta jäävät tontinosat on istutettava.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakeuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Kaavamuutoksen johdosta on

14.03.2022

Asia/3

neuvoteltu maankäyttösopimus, joka kaupungin osalta on hyväksytty lautakunnassa 7.12.2021 § 694 ja maankäyttösopimus on allekirjoitettu 19.1.2022.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo

Luetelluilla viranomaisilla ja muilla tahoilla ei ollut huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eikä valmisteluaineistosta.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat ympäristön ominaispiirteisiin, arvoihin ja niiden suojelun tarpeeseen, läheisten puistoalueiden virkistyskäyttöön ja ympäristön vehreyden säilyttämiseen, rakentamisen ratkaisuihin, kaavan arviointiin ja vaikutuksiin. Lisäksi mielipiteitä esitettiin liittyen yleisesti maankäytön suunnitteluun ja kaavojen valmistelutyöhön, ja epäilyksiin sen tavoitteista.

Mielipiteiden johdosta suunnitelmaa on kehitetty, mahdollisuuksien mukaan. Alueen sekä rakennusten arvojen ja ominaispiirteiden säilyttäminen ja suojelun osalta yhteistyötä on tehty kaupunginmuseon kanssa, mm. rakenneavaustutkimuksesta tehdyn raportin pohjalta. Suunnittelualue kuuluu Helsingin kaupunginmuseon Lauttasaaren inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen alueeseen ja tontilla sijaitsevat rakennukset ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 10 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

14.03.2022

Asia/3

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 8.3.–6.4.2021, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 12 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asemakaavan muutokseen, täydennysrakentamiseen, uudisrakentamisen suunnitelmaan ja arkkitehtuuriin, maisemaan, näkymien menetykseen Kotkavuoren puistoon, Kotkavuoren virkistyskäyttöön ja luontoon, kulttuurihistoriallisen arvon heikkenemiseen ja vaatimukseen kokonaisvaltaisesta suunnittelusta, varjostamiseen ja varjotutkielman puutteellisuuteen, rakentamisen aikaisiin haittoihin ja niiden korvaamiseen, liikenneturvallisuuden ja autopaikkamäärään.

Muistutuksista kaksi oli kaavamuutosta varauksetta puoltavia ja kahdessa muussa täydennysrakentamista pidettiin sinänsä hyväksyttävänä, mutta arvosteltiin uudisrakennuksen korkeimman osan liiallista korkeutta verrattuna ympäröivään rakennuskantaan. Huomiota kiinnitettiin myös varjostusvaikutuksiin naapuritaloyhtiöiden rakennuksille ja tontille ja näkymien muuttumista. Myös liikenteellisiin ja lisääntyvän virkistyskäytön vaikutuksiin Kotkavuoren luonnontilaan kiinnitettiin huomiota.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kaupunginmuseo

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat huomioon otettavaan sähköverkon liittymisjohdon sijaintiin tontilla ja meluntorjuntaan, sekä suunnittelijan miljöötä ja sen ominaispiirteitä kunnioittavaan paikan ymmärryksen, taidon ja näkemyksellisyyden vaatimukseen.

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Helen Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Museovirasto sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävillälöön jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeistä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

14.03.2022

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12640 kartta, päivätty 25.5.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12640 selostus, päivätty 25.5.2021, päivitetty 17.2.2022
- 3 Vuorovaikutusraportti 8.3.2021, päivitetty 25.5.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Kuvaliite suojelukohteista
- 6 Havainnekuva 25.5.2021

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Liikennemeluserveys
- 4 Rakennushistoriaselvitys
- 5 Muistutukset
- 6 Tehdyt muutokset
- 7 Kaavamuutoshakemus 26.9.2019
- 8 Maankäyttösopimus Pohjoiskaari 34-38 (ak 12640)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

14.03.2022

Asia/3

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Kymp/Taloudentuki
Kaavamuutoksen hakija

Hyväksymisestä tiedon
pyytäneet

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 01.06.2021 § 292

HEL 2019-010330 T 10 03 03

Hankenumero 0890_9

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

14.03.2022

Asia/3

- 25.5.2021 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12640 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 31. kaupunginosan (Lauttasaari, Kotkavuori) korttelin 31024 tonttia 5.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - Taaleri Tonttirahasto II Ky: 8 000 euroa

Käsittely

01.06.2021 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Uudet rakennukset aiheuttavat maisemahaittaa naapuruston asukkaille, koska ne ovat korkeampia kuin entiset rakennukset. Suunnittelijaa kehoitetaan huomioimaan tämä.

Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

25.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Paula Kinnunen, arkkitehti, puhelin: 310 37141
paula.a.kinnunen(a)hel.fi

Mikko Reinikainen, tiimipäällikkö, arkkitehti, puhelin: 310 37206
mikko.reinikainen(a)hel.fi

Olga Veikkolainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37280

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

olga.veikkolainen(a)hel.fi
Paula Hurme, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 26093
paula.hurme(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi
Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi
Kirsi Federley, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi
Jenni Kuja-Aro, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32008
jenni.kuja-aro(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 15.12.2020 § 61

HEL 2019-010330 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12640 pohjakartan kaupunginosassa 31 Lauttasaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12640
Kaupunginosa: 31 Lauttasaari
Kartoituksen työnumero: 5/2020
Pohjakartta valmistunut: 7.12.2020 Uusinta (ensitilaus 12.2.2020)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

14.03.2022

Asia/3

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö
03.08.2020 § 37

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

Asia/4

§ 199

V 30.3.2022, Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavan muutos (nro 12430)

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49034 tonttien 2, 3 ja 4, osaa korttelin 49036 tontista 4 ja osaa korttelista 49039 koskevan, sekä katualueiden ja virkistysalueiden asemakaavan muutoksen 22.11.2016 päivätyn ja 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022 muutetun piirustuksen nro 12430 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. (Muodostuu uusi kortteli 49024.)

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12430 kartta, päivätty 22.11.2016 ja muutettu 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12430 selostus, päivätty 22.11.2016 ja muutettu 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022, päivitetty Kylk:n päätöksen 25.1.2022 mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.11.2016, täydennetty 25.4.2017 ja asukastapahtuman (17.3.2016) muistio
- 4 Vuorovaikutusraportti (osa 2) 18.1.2022
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7140/18.1.2022)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Kaavan hyväksymisestä tiedon pyytänyt

Esitysteksti

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Laajasalon kauppakeskuksen aluetta, joka sijaitsee pohjoisessa Yliskylässä Laajasalontien varrella.

Asemakaavan muutos mahdollistaa täydennysrakentamisen Laajasalontien nykyisellä katualueella ja sen varsien tuntumassa. Uutta asuin-kerrosalaa on 29 980 k-m², joka vastaa noin 700 asukkaan lisäystä. Kivijalkaliiketilaa on 1 650 k-m² ja huoltoasemalle osoitettua tilaa 600 k-m². Asemakaavassa on osoitettu jo valmistuneelle kauppakeskukselle nykyisen lainvoimaisen asemakaavan mukainen liike- ja palvelutilan määrä 10 000 k-m². Kaavaratkaisu luo edellytykset noin 340–390 työpaikalle sisältäen ostoskeskuksen työpaikat. Keskimääräinen asuintonttien tonttitehokkuus on noin $e=3,5$, mikä ei sisällä kauppakeskuksen ja sen huoltopihan päälle rakennettavia tiloja.

Laajasalon keskusta muuttuu urbaanimmaksi ja kantakaupunkimaisemmaksi. Alueelle valmistellut asemakaavat mahdollistavat kaupunkibulevardin, asuin-kerrostalojen ja uuden raitiotien rakentamisen leveän Laajasalontien moottorikadun tilalle. Yliskylän alueen kehittämisen tavoitteena on kaupunkikuvan parantaminen, liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, palvelutarjonnan lisääminen, moottoritienmäisen kadun jakamien kaupunginosa-alueiden yhdistäminen ja pikaraitiotien mahdollistaminen. Kauppakeskuksen kortteli myös täydentyy tiiviiksi ja toiminnalliseksi saaren ytimeksi asuntorakentamisella. Kruunusillat-pikaraitiotien pysäkki sijoittuu Laajasalontielle tulevan asuntorakenta-

misen viereen. Pysäkki toteutetaan ainakin hankkeen ensimmäisessä vaiheessa päätepysäkinä.

Osittain muuta Yliskylän asuntorakentamista maltillisesti korkeammat asuinlamellit korostavat paikan keskeistä sijaintia ja rakennusten arkkitehtuuria koskevilla määräyksillä ohjataan selkeälinjaisten ja laadukkaiden kaupunkikerrostalojen rakentamiseen. Alueelle muodostuu Laajasalon keskeinen kaupallinen katutila ja sen toiminnallisuudesta ja elävyydestä on huolehdittu määräämällä harkitusti liiketilat asuinrakennusten pohjakerroksiin ja varmistamalla sujuvat jalankulkureitit sekä muiden suunnitelmien yhteydessä mahdollisuuksien mukaan myös asiakaspysäköintiä Laajasalontien varteen. Huoltoasematontti siirtyy Laajasalontien varteen. Huoltoasema poikkeaa toiminnaltaan ja mittakaavaltaan muusta Laajasalontien varren rakentamisesta ja siitä on pyritty tekemään pieni, erikoinen ja orientoiva maamerkkirakennus kadun varteen.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7140), jonka mukaan Yliskylän puistokadun linjausta suoritetaan. Yliskylän puistokadulle osoitetaan bussilinjan päätepysäkinä pysäkki kauppakeskuksen sisäänkäynnin välittömään läheisyyteen. Bussilinja palvelee pohjoista Yliskylää ja kiertää kauppakeskuskorttelin myötäpäivään. Pysäkin vieressä ja kauppakeskuksen oven kohdalla oleva suojatie rakennetaan korotetuksi suojatieksi. Uusilla liikennejärjestelyillä mahdollistetaan uuden huoltoaseman tarvitsemat liikenteelliset järjestelyt.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle 22.11.2016 päivätyn ja 25.4.2017 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen jälkeen asemakaavoituspalvelu otti asemakaavaehdotuksen uudelleen valmisteluun selostuksen liitteaineistossa (ilmanlaatuselvitys) ilmenneen virheen vuoksi.

Valmistuneen kauppakeskuksen omistajavaihdoksen myötä kauppakeskuksen viereisiä asuinkortteleita ja korttelikokonaisuutta ryhdyttiin uudelleen kehittämään kumppanuuskaavoituksena kauppakeskuksen uuden omistajan (Kiinteistö Oy Laajasalon uusi Ostoskeskus) ja kauppakeskuksen rakennuttaneen NCC Oy:n kanssa.

Kaava-alueesta irrotettiin syksyllä 2020 omaksi asemakaavakseen (Eteläinen Kuvernöörinkuja 6 ja Laajasalontien katualue, nro 12652) Reposalmentien eteläpuolinen kortteli 49343 sekä Laajasalontien katualue siten, että se mahdollistaa Kruunusillat-pikaraitiotiehankkeen rakentamisen tavoitellussa aikataulussa. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi em. asemakaavan 27.10.2020.

Lisäksi kaava-alueesta on poistettu korttelin 49027 tontti 3 (YL), joka oli esitetty muutettavaksi asuinrakentamiseen. Alueen kehityskuvassa on haluttu varautua julkisten palveluiden kehittymiseen ja laajentumiseen jättämällä tontti edelleen julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi. 2020-luvulle on suunniteltu Yliskylään useita palvelurakennusten korjaus- tai laajennushankkeita. Tontille voidaan tilapäisesti sijoittaa väistökäyttöön tarvittavia paviljonkirakennuksia ja tontin muutos asuntorakentamiseen tehdä tarvittaessa myöhemmässä kaavamuutoksessa.

Kaava-alueeseen on lisätty katualueeksi osoitettu, noin 20 m² kokoinen osa tontin 49036/4 kaakkoisnurkasta, joka ei ollut mukana tontin kaavamuutoksessa (Eteläinen Kuvernöörinkuja 6 ja Laajasalontien katualue, nro 12652).

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 koko kaava-alue on liike- ja palvelukeskustan aluetta C1, jonka mukaisesti keskustoja tiivistetään ja kehitetään urbaanina kaupunkirakenteena ja josta todetaan muun muassa: Palvelu-, liike- ja toimitilapainotteinen keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi. Alue on kävelypainotteinen. Alue erottuu ympäristöönsä tehokkaampana ja toiminnallisesti monipuolisempänä.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) kaava-alueelle ei ole osoitettu maanalaisia tilavarauksia.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, vahvistamalla kaupunginosan elävyyttä ja omaleimaisuutta sekä ehkäisemällä alueiden välistä eriytymistä. Rakentamista ei osoiteta kaupungin arvokkaimmille luontoalueille.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista ja on em. yleiskaavojen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alueeseen kuuluu marraskuussa 2018 avattu uusi paikalliskeskus, joka korvasi 1970-luvulla rakennetun ostoskeskuksen. Yliskylän puistokadun ja Laajasalontien välissä on huoltoasema katoksineen sekä Rinki Oy:n kierrätyspiste. Kaava-alueen vieressä sijaitsee leveä nelikaistainen pohjois-eteläsuuntainen moottorikatu, Laajasalontie.

Aikaisemmin tähän asemakaavaan kuulunut Laajasalontien katualue ja Reposalmentien eteläpuoleinen kerrostalokortteli on irrotettu omaksi asemakaavakseen nro 12652, jonka kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt. Laajasalontien bulevardisoinnin mukaiset katusuunnitelmat, joita on tehty tämän asemakaavan valmistelun yhteydessä, on hyväksytty ja katurakentaminen on alkanut.

Alueella on voimassa kolme asemakaavaa vuosilta 1965–2015.

Helsingin kaupunki omistaa suunnittelualueen pääosin. Yksityisomistuksessa on korttelin 49034 tontti 4:n itäosa, tontin 3 koillisosa, osa Yliskylän puistokadun katualueen pohjoispäätä sekä pieni osa Kirkkosalmentien katualuetta. Kaupunki on vuokrannut pääosan korttelista 49034 Laajasalon kauppakeskukselle (Kiinteistö Oy Laajasalon uusi Ostoskeskus). Lisäksi kaupunki on vuokrannut muun muassa nykyistä pysäköintiin käytettävää aluetta Helsingin Seurakuntayhtymälle.

Asemakaavamuutos on tehty kaupungin aloitteesta. Kauppakeskuksen toimintojen yhteensovittamisesta lisättävän asuntorakentamisen kanssa on neuvoteltu kauppakeskuksen tontinvaraajien ja suunnittelijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti:

Kaava-alueita ympäröivistä kaduista on jo laadittu katusuunnitelmat kustannusarvioineen ja niiden toteutus on käynnissä tai valmistunut. Kunnallistekniset muutokset on tarkasteltu näiden suunnitelmien yhteydessä. Ympäröivien alueiden kustannusarviot on esitetty kaavassa nro 12652.

Uuden kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on noin 20–25 miljoonaa euroa. Saatavat tulot täsmentyvät tonttien luovutuksen yhteydessä.

Kaavaratkaisun johdosta ei yksityisille maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten maankäyttösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle tarkistetun asemakaavaehdotuksen hyväksymistä 25.4.2017. Tämän jälkeen asemakaavaehdotus otettiin uudelleen valmisteluun ja muutettu kaavaehdotus asetettiin uudelleen julkisesti nähtäville (MRL 65 §) 4.6.–7.7.2021.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 32 päivän ajan. Nähtävilläoloaika jatkettiin kahdella päivällä karttapalvelussa 8.6.–9.6.2021 olleen teknisen vian vuoksi.

Kaavaehdotuksesta tehtiin neljä muistutusta, joista kaksi oli adresseja (allekirjoittajia yhteensä 16).

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lasituksien turvallisuuteen linnuille, kaavaprosessien pirstaleisuuteen, puutteellisiin asemakaavamääräyksiin, rakentamisen suhteeseen viereiseen Yliskallion asuinkerrostaloalueeseen, rakentamisen korkeuteen, puretun Kiiltomadonpolunsillan uudelleen rakentamiseen, puutteellisiin selvityksiin, huoltoasematontin sijaintiin, pysäköintilaitokseen, korttelin 49050 puutteelliseen esitykseen, Laajasalontien ja Reposalmentien risteysalueen kaupunkikuvaan sekä Haltiamännynntorin kaavamääräyksiin.

Lausunnot kaavaehdotuksesta saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat joukkoliikenteen pysäkkien merkitykseen ja saavutettavuuteen, bussiliikenteen sujuvuuteen ja mahdolliseen bussin päätepysäkin järjestelyihin, tarvittavaan johtokujamerkintään, jätehuollon tiloihin, meluun, ilmanlaatuun ja raitiotien runkomeluun.

Lisäksi Helen Oy ilmoitti ettei sillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

14.03.2022

Asia/4

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Hyväksyessään kaavaehdotuksen lautakunta hyväksyi lisäksi yksimielisesti seuraavat jatkosuunnittelua ohjaavat lausumat: Lautakunta kehottaa jatkovalmistelussa varmistamaan, että julkisivut ja maantasojärjestelyt ovat korkeatasoisia koko alueella ja etenkin Yliskylän puistokadun puolella kirkon edustalla ja että Kauppakeskus Saaren viereen sijoitetulle kierrätyspisteelle pyritään löytämään parempi paikka.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus ottamaan huomioon nämä jatkotoimenpiteet kaupunginvaltuuston täytäntöönpanopäätöksessä.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12430 kartta, päivätty 22.11.2016 ja muutettu 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12430 selostus, päivätty 22.11.2016 ja muutettu 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022, päivitetty Kylk:n päätöksen 25.1.2022 mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.11.2016, täydennetty 25.4.2017 ja asukastahtuman (17.3.2016) muistio
- 4 Vuorovaikutusraportti (osa 2) 18.1.2022
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7140/18.1.2022)

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Muistutukset
- 4 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

14.03.2022

Asia/4

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Kaavan hyväksymisestä tiedon pyytänyt

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 25.01.2022 § 35

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Hankenumerot 4388_5, 7140

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 22.11.2016 päivätyn ja 25.4.2017, 4.6.2021 sekä 25.1.2022 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12430 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49034 tontteja 2, 3 ja 4, osaa korttelin 49036 tonttia 4,

osaa kortteliä 49039 sekä katualueita ja virkistysalueita (muodostuu uusi kortteli 49024).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kaavan jatkovalmistelussa Kauppakeskus Saaren viereen sijoitetulle kierrätyspisteelle pyritään löytämään parempi paikka.

Hyväksyessään kaavan lautakunta kehottaa jatkovalmistelussa varmistamaan, että julkisivut ja maantasojärjestelyt ovat korkeatasoisia koko alueella ja etenkin Yliskylän puistokadun puolella kirkon edustalla.

Käsittely

25.01.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Tyko Saarikko ja liikenneinsinööri Markus Ahtiainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Jenni Pajunen: Hyväksyessään kaavan lautakunta kehottaa jatkovalmistelussa varmistamaan, että julkisivut ja maantasojärjestelyt ovat korkeatasoisia koko alueella ja etenkin Yliskylän puistokadun puolella kirkon edustalla.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: "Kaavan jatkovalmistelussa Kauppakeskus Saaren viereen sijoitetulle kierrätyspisteelle pyritään löytämään parempi paikka."

Kannattaja: Risto Rautava

14.03.2022

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen ja Olli-Pekka Koljosen vastaehdotukset.

18.01.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tyko Saarikko, arkkitehti, puhelin: 310 37441
tyko.saarikko(a)hel.fi
Anu Kuutti, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Anu Haahla, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 24.03.2021 § 14

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12430 pohjakartan kaupunginosassa 49 Laajasalo. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12430
Kaupunginosa: 49 Laajasalo
Kartoituksen työnnumero: 22/2016
Pohjakartta valmistunut: 19.3.2021 Uusinta (ensi tilaus 2016)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -

palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.04.2017 § 200

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 4388_5, karttaruutu J3 5319

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 22.11.2016 päivätyn ja 25.4.2017 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12430 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 49. kaupunginosan (Laajasalo) korttelin 49027 tonttia 3, korttelin 49034 tontteja 2, 5 ja 6, korttelin 49036 tonttia 4, korttelia 49039 sekä puisto-, suojaviher- ja katualueita (muodostuu uusi kortteli 49024).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

29.11.2016 Ehdotuksen mukaan

22.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö

Marja Piimies

Lisätiedot

Petteri Erling, arkkitehti, puhelin: 310 37467

petteri.erling(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088

markus.ahtiainen(a)hel.fi

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37251

jouni.kilpinen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojeluasiat, puhelin: 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221

mervi.nicklen(a)hel.fi

Kaupunginkirjasto 13.2.2017

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt lausuntoa kaavamuutokseen joka koskee Laajasalon kauppakeskuksen aluetta.

Laajasalon kirjasto sijaitsee kaavamuutosalueella, 1976 rakennetussa rakennuksessa. Samassa tilassa on nuorisotalo ja ryhmäperhepäiväko-ti. Kirjaston osuus rakennuksesta on vajaa kolmannes.

Nykyisen kirjaston sijainti on hyvä, ja tila palvelujen tuottamisen kannalta sopiva, mutta pahasti rapistunut talo olisi edellyttänyt perusteellista korjausta. Rakennukseen tehtiin kuntoarvio ja suunnitelma peruskorjausta varten vuonna 2014. Peruskorjaus olisi tullut maksamaan 4,2 miljoonaa euroa. Kiinteistölautakunnassa todettiin että hanke ei mahdu kaupungin investointiohjelmaan.

Vaihtoehtotarkastelujen jälkeen sopivimmaksi uudeksi tilaksi valikoitui kirjaston ja nuorisotilojen varaaminen Laajasaloon rakennettavasta uudesta ostoskeskuksesta osoitteessa Yliskylän puistokatu.

Myös alueen kokonaisukehittämisen kannalta on nähty hyväksi, että kaikki palvelut, niin kauppa kuin kaupungin palvelut, siirtyisivät saman katon alle. Näin vapautuisi lisää tilaa kipeästi kaivatulle täydennysrakentamiselle.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti tilojen vuokraamista Laajasalon uudesta ostoskeskuksesta 20.10.2016, johtajiston päätös on tehty 30.11.2016.

Hanke etenee. Kirjasto- ja nuorisotilojen tarkempi suunnittelu on käynnistynyt. Jos ei mitään viivästystä tule, niin Laajasalon uusi ostoskes-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

kus valmistuu syksyllä 2018 jolloin myös Laajasalon kirjasto siirtyy sinne.

Nyt kannanottokierroksella olevan kaavaehdotuksen toteuttamisen edellytyksenä on se, että ennen kuin kirjasto- ja nuorisotilarakennus puretaan asuntorakentamisen tieltä, kirjaston tilat uudessa kauppakeskuksessa ovat käyttökunnossa. Mahdollinen kauppakeskushankkeen lykkääntyminen ja viivästyminen vaikuttaisi myös kaavamuutosalueen rakentamisaikatauluihin.

Kaupunginkirjasto 8.4.2016

Lisätiedot

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 09.02.2017 § 68

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle seuraavan lausunnon Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavan muutos ehdotuksesta:

Lautakunta pitää Laajasalon liikekeskusta ja sitä tukevaa asuntorakentamista mahdollistavaa asemakaavaehdotusta kannatettavana. Kaavaehdotusta olisi kuitenkin syytä tarkentaa seuraavien yksityiskohtien osalta:

Kaavaehdotuksessa esitettyjen asuntotonttien 49050/2 ja 49036/6 alueille suunniteltujen kevyenliikenteen väylien (pp/h) osalta lautakunta toteaa, että yleistä tarvetta palvelevat kulkureitit tulee osoittaa lähtökohdaisesti yleisiksi alueiksi. Kaavaehdotuksessa mainituille tonteille suunnitellut väylät palvelevat kyseisiä tontteja laajempaa käyttäjäkuntaa. Jos tällaisia kaupungin tarvitsemia ja ylläpitämiä reittejä osoitetaan tonteille, vaarannetaan pitkällä aikajänteellä kaupungin hallintaoikeuden pysyvyys ja lisätään tarvetta kiinteistöjärjestelmän selkeyden kannalta haitallisille sopimusjärjestelyille.

Liiketontille 49034/9 osoitetun julkisen jalankulureitin (jk) osalta lautakunta puolestaan katsoo, että kaavamääräys tulisi muuttaa muotoon ”jalankulkuun varattava reitti tontilla”, koska rinnakkaisreitin tuomaan vähäiseen yleiseen hyötyyn nähden toteuttaminen ja kunnossapito kaualueena olisi kallista ja vaikeaa.

Kaavassa on osoitettu KMY-tontille (liikerakennusten ja julkisten lähi-palvelurakennusten tontti) y-3 -merkinnällä alue, joka on kaavamääräyksen mukaisesti osa yleistä Laajasalontien ylittävää kauppakeskuk-sen rakennuksen ja tontin kautta Yliskylän puistokadulle johtavaa yh-teyttä. Alueen sijainti on määritelty tarkasti kaavakartassa. Kiinteistö-lautakunta katsoo, että mahdollisen myöhemmän poikkeamisen tar-peen välttämiseksi olisi tarkoituksenmukaisinta asettaa kaavassa yh-teyden sijoittumista koskien vain sen alku- ja pääteipisteitä koskevat määräykset.

Lisäksi Y-3 -merkintää / Laajasalontien ylittävän sillan ja Yliskylän puis-tokadun välistä yhteyttä koskeviin kaavamääräyksiin sisältyvät ylläpi-tomääräykset eivät sido toimijoita ja tulisi sen vuoksi sekaannusten välttämiseksi poistaa. Ylläpidosta sovitaan tontinluovutuksessa.

Lautakunta toteaa lopuksi, että kaava-alue on pääosin kaupungin omis-tuksessa.

Suunnitellun KMY-tontin 49034/9 alueella voimassa olleet vuokrasopi-mukset on päätetty ja tontti tältä osin on rakentamiskelpoinen.

KMY-tontin muodostaminen ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen edellyttää vielä alueella olevan tontin 49018/1 hankkimista kaupungin omistukseen. Neuvottelut kaupungin ja tontin omistajan Neste Markki-nointi Oy:n välillä ovat käynnissä.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Peter Haaparinne

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus 6.2.2017

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää nuorisoasiainkeskukselta lausuntoa Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotuksesta. Eh-dotus sisältää nuorisotilojen sijoittamisen Laajasalon uuteen ostoskes-kukseen.

Laajasaloon tarvitaan nuorisotilaa tuottamaan alueen nuorten toimin-nalliset palvelut. Nykyinen nuorisotalo on toiminut samoissa tiloissa

vuodesta 1976. Tilan koko on 549 m². Kiinteistössä sijaitsee myös Laajasalon kirjasto.

Nuorisotalon ja kirjaston yhteinen kiinteistö on rakennusteknisesti huonokuntoinen ja palvelutiloiltaan kulunut. Rakennuksen korjaaminen osoittautui kaupungille liian kalliiksi. Samanaikaisesti alueen kaavoitus on edennyt siten, että nykyinen nuorisotalon ja kirjaston kiinteistön tontti on varattu asuntorakentamiselle.

Väestönäkökulmasta Laajasalo ja sen uusi ostoskeskus on tarkoituksenmukainen sijoituspaikka uusille nuorten tiloille. Laajasalon väestö koostuu 17 085 henkilöstä. Heistä valtaosa, noin 12 000 asuu Yliskylässä ostoskeskuksen välittömässä läheisyydessä.

10 -17 –vuotiaita nuoria asuu Laajasalon peruspiirissä 1 496, mikä on 8,8 % kaikista asukkaista. Koko kaupungin keskiarvo on 6,5 %. Väestöennusteen mukaan vuonna 2019 nuoria on Laajasalossa 210 nykyistä enemmän ja vuoteen 2024 mennessä lisäys on 713 nuorta. Nuorten lukumäärä on tuolloin yhteensä 2 209.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan ostoskeskus sijaitsee nuorten kannalta erittäin edullisella paikalla koulujen ja liikuntapaikkojen sekä erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien ja kevyen liikenteen reittien varrella. Laajasalontien muuttaminen tulevaisuudessa bulevardimaiseksi väyläksi vielä parantaa joustavan liikkumisen mahdollisuuksia. Lisäksi 2020-luvun puolivälissä rakennetaan nykyisten suunnitelmien mukaan Laajasalontien ylittävä kevyen liikenteen silta suoraan nuorisotilojen ja kirjaston viereen. Silta tuo lisää kävijöitä nuorten tiloihin ja kirjastoon. Laajasalon nuorisotilat palvelevat myös lähivuosina rakentuvan Kruunuvuorenrannan nuoria.

Nuorisotilojen sijoittaminen uuteen ostoskeskukseen vahvistaa nuorten esittämiä toiveita kauppakeskuksiin toteutettavista nuorten tiloista. Kevään 2016 päättäjien ja nuorten yhteisessä tapaamisessa nuoret toivoivat kauppakeskuksiin nuorisokahviloita. Nuoret ovat myös esittäneet toiveita nuorten tilojen sijoittamista sellaisiin paikkoihin, joissa liikkuu ja joita käyttävät myös aikuiset ja lapset.

Asemakaavan muutos tuo Laajasalon ostoskeskuksen yhteyteen ja läheisyyteen lisää asuntoja ja uusia asukkaita. Vahvistuva asukasohja tuo lisää kysyntää myös nuorten palveluille ja kirjastolle sekä samalla tiivistää alueen keskusmaisuuutta. Nuorisoasiainkeskus suhtautuu myönteisesti asemakaavassa määriteltyn asuntorakentamiseen.

Laajasalon tilahankkeen suunnittelun lähtökohtana on ollut joustava tilojen yhteis-, vuoro- ja omatoimikäyttö kirjaston kanssa. Kauppakeskukseen sijoittuvan ratkaisun etuina ovat nuorisotyön ja kirjaston edus-

14.03.2022

tajien mukaanpääsy heti hankkeen alusta lähtien suunnittelemaan omaan käyttöönsä tulevat tilat, tilojen yhteisen käytön toimintatavat, tilojen kompakti koko kustannusten hillitsemiseksi ja tilojen tuottamisen nopea aikataulu. Nuorisotilat saadaan käyttöön syksyllä 2018. Aikataulu mahdollistaa parhaimmillaan suoran muuton nykyisistä tiloista ostoskeskuksen tiloihin ilman väistötilaan siirtymistä.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotus tuottaa sellaista uutta kaupunkirakennetta, johon nuorisotilojen ja kirjaston sijoittuminen on luontevaa. Nuorten toiveet ostoskeskuksen ja nuorten tilojen integroimisesta ovat samansuuntaisia.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 3.2.2017

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa, joka koskee Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavan muutosehdotusta. Kaupunginmuseo tarkastelee asiaa perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu pyydettyä seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Laajasalon kauppakeskuksen aluetta, joka sijaitsee pohjoisessa Yliskylässä. Asemakaavan muutos mahdollistaa raitiotien rakentamisen kantakaupungista Yliskylään sekä täydennysrakentamisen Laajasalontien nykyisellä katualueella ja sen varren tuntumassa. Kerrosalan lisäys on yhteensä 39 030 k-m². Tarkoituksena on mahdollistaa kaupunkirakentamisen ja uuden raitiotien rakentaminen leveän Laajasalontien moottorikadun tilalle, joka muutetaan kaikkien liikkumistapojen katualueeksi Koirasaarentien risteyksestä pohjoiseen. Pääosa uudisrakentamisesta sijoittuu suunnitteilla olevan kauppakeskuksen kortteliin Laajasalontien ja Reposalmentien varsille. Asuinkerrostalotontteja on ehdotuksessa myös Laajasalontien risteuksen tuntumassa Reposalmentien eteläpuolella ja Isoaarentien pohjoispuolella sekä nykyisen kirjaston tontilla. Alueella oleva Laajasalon keskus on rakennettu pääosin 1970-luvun alussa entisen Yliskylän (Uppbyn) tilan maille.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista keskustatointojen aluetta. Helsingin uudessa yleiskaavassa alue on pääosin lii-

ke- ja palvelukeskusta. Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1965–2015, joissa alue on merkitty liikerakennusten korttelialueeksi, julkisten lähipalvelujen korttelialueeksi, asuinrakennusten korttelialueeksi, autopaikkojen korttelialueeksi, suojaviheralueiden korttelialueeksi, puistoalueeksi ja katuaukioksi tai katualueeksi.

Kaupunginmuseo pitää valitettavana, että korttelissa 49027 tontilla 3 sijaitseva 1970-luvun laadukasta arkkitehtuuria edustava kirjasto- ja nuorisotilarakennus tullaan kaavam muutoksen myötä purkamaan. Samalla menetetään pysyvästi osa tuon ajan arkkitehtuuria. Kaupunginmuseo edellyttääkin, että kirjasto dokumentoidaan huolellisesti valokuvien ennen purkamistaan. Myös uuden tiesuunnitelman myötä väistytävä Laajasalon tien moottorikatu ramppeineen ja kiertoliittymineen tulee dokumentoida 1960-luvun autoistumisen ihannoinnin ja sen nopean kasvun edustavana esimerkkinä.

Asemakaavamuutoksen alue rajautuu idässä Yliskylän puistoon, jossa sr-2-merkinnällä suojellun kulttuurihistoriallisesti ja ympäristön kannalta arvokkaan Ylistalon eli Uppbyn tilan päärakennuksen edustan tiivistyvä rakentaminen huolettaa kaupunginmuseota. Nykyisellään Ylistalon edusta on väljä ja hengittävä. Ylistalo edustaa alueen vanhinta rakennuskantaa, on ympäristön kannalta arvokas ja on tiloineen antanut nimensä alueelle, joten sen tulee säilyä ymmärrettävänä kaupungin osan historiaa välittävänä rakennuksena.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 6.4.2016

Lisätiedot

Maaret Louhelainen, tutkija, puhelin: +358403347014
maaret.louhelainen(a)hel.fi

Rakennusvalvontavirasto 1.2.2017

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Rakennusvalvontaviraston lausunto Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotuksesta nro 12430

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusvalvontaviraston lausuntoa Laajasalon kauppakeskuksen alueen asemakaavaehdotuksesta. Asemakaavan muutos mahdollistaa raitiotien rakentamisen sekä täyden-

nysrakentamisen Laajasalontien nykyisellä katualueella ja sen varsien tuntumassa. Kerrosalan lisäys on yhteensä 39 030 km².

Tavoitteena on uusien asuntojen rakentaminen ja yleiskaavaehdotuksen mukaisen kantakaupungin ja Yliskylän välisen pikaraitiotieosuuden rakentaminen, liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, kaupunkikuvan parantaminen ja edellytyksien luominen palveluntarjonnan lisäämiselle sekä Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistämiselle. Kauppakeskuksen kortteli täydentyy tiiviiksi ja toiminnalliseksi kaupunginosan ytimeksi asuntorakentamisella. Laajasalontien moottorikatua muutetaan kaikkien liikku- mistapojen katualueeksi Koirasaarentien risteyksestä pohjoiseen.

Rakennusvalvontavirasto lausuu kaavaehdotuksesta seuraavaa:

Asemakaavaehdotus on laadittu poikkeuksellisen huolellisesti, kaavamääräyksiä tavanomaista enemmän ja ne ovat tavanomaista yksityiskohtaisempia. Tämä johtuu osin rakentamisen haastavista lähtökohdista. Taustalla on myös kaava-alueeseen liittyvä ennakkotapausluonne; kaavan laadintaan sisältyy pohdintaa siitä, millaisilla asemakaavaratkaisuilla moottoritietyyppejä väyliä tullaan muuttamaan katumaisemmiksi.

Kaupunkikuvallisesti merkittävää on se, millaisen ilmeen tulee saamaan Laajasalontien leveä katualue, joka muodostaa pääosan kaava-alueesta. Sitä hallitsee asemakaavakartassa laajat alueet 'aukiomaisesti suunniteltavaa alueen osaa'. Kaavamääräykset ohjaavat 'korkealaatuisuuteen' ja 'korkeatasoisuuteen'. Myöhäisemmässä vaiheessa katusuunnitelmia laadittaessa kaupunkikuvalliseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Viherkattomääräysten sisällyttäminen kaavaan on hyvä, Helsingin tuoreen viherkattolinjauksen mukainen ratkaisu. Herää kuitenkin kysymys, miksei viherkatto ole määrätty KMY-kortteliin, jossa tasakaton määrä tulee olemaan suuri. Viherkatto toisi KMY-korttelissa huomattavaa lisäarvoa viereisiä AKL-kortteleita silmällä pitäen, koska näistä rakennuksista katsellaan kauppakeskuksen katolle. Viherkatolla olisi oleellinen merkitys myös KMY-korttelin hulevesien käsittelyssä, koska tontilla ei ole tilaa hulevesien imeyttämiseen tai viivyttämiseen muilla tavoilla.

Asuntokortteleiden pihakansia koskee kaavamääräys 'ma': "...Pihakansi on osittain istutettava ja rakennettava leikkipaikoiksi ja ulko-oleskelupaikoiksi. Pihakannen rakennepaksuuden tulee olla riittävä kannen tasoon tehtäville istutuksille." Koska asuntokorttelin pihakannen viherratkaisuilla on oleellinen merkitys asumisviihtyisyydelle, tulee harkita määräystekstin täsmentämistä siten, että määrätään minimi-istutuspinta-ala esimerkiksi prosentuaalisesti ja velvoite puuistutuksiin.

Liikennemelun, raitioliikennemelun ja huoltoasematoimintojen aiheuttaman melun ja muun haitan sekä raitioliikenteen tärinän osalta kaavamääräykset sisältävät viittauksia mm. 'riittäviin melutason ohjeistukseen' ja 'tavoitteena pidettäviin enimmäisarvoihin'. Kaavamääräyksiin tulisi löytyä yksiselitteinen, lähinnä numeraalinen määrittely. Huoltoaseman osalta on kyseessä vaikutukset olemassa olevaan asuinkerrosta-loon; melu- ym. haittojen ehkäisyn kirjaamisen osalta tarvitaan erityistä harkintaa.

Monilauseiset kaavamääräykset vuorottaiskäyttöisistä autopaikoista ja yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuuksista kellonaikoineen ja laskutapoja koskevine ohjeistuksineen eivät tarkkuustasoltaan ole linjassa maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavoituksen tarkoitusta koskevien pykälien kanssa. Lisäksi autopaikkoja koskevissa kaavamääräyksissä mainitaan, että voidaan tehdä laskelma, johon hankitaan hyväksyntä kaavan laatijalta eli kaupunkisuunnitteluvirastolta. Juridisesti oikeampi menettelytapaa koskeva lähtökohta on, että rakennusvalvonta vastaa rakentamisen asemakaavanmukaisuudesta eikä kaavan laatija.

Vaikka kaupunkisuunnittelulautakunnan esittelytekstissä mainitaan, että kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä rakennusvalvontaviraston kanssa, niin on todettava, että vuorovaikutus on ollut valitettavan niukkaa. Tämä ilmeisimmin kytkeytyy aika- ja henkilöresurssien niukkuuteen. Paremman vuorovaikutuksen myötä on löydettävissä selkeämpiä ja yksinkertaisempia kaavamääräysmuotoiluja. Moni kaavaan mukaan otettu asia ei rakennusvalvonnan näkökulmasta kuulu asemakaavalla säädeltäviin asioihin. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätökseen 29.11.2016 sisältyvän valtuutuksen mahdollistamalla tavalla asemakaavaan on hyvä tehdä tarkistuksia. Näitä tarkistuksia pohdittaessa on tarkoituksenmukaista käydä vielä keskustelut rakennusvalvonnan kanssa.

Lisätiedot

Hannu Litovuo, arkkitehti, puhelin: 310 26345
hannu.litovuo(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 31.01.2017 § 50

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

Asemakaavan muutos koskee Laajasalon kauppakeskuksen aluetta, joka sijaitsee Yliskylässä Laajasalossa. Se mahdollistaa Kruunusillat-hankkeen mukaisen raitiotien rakentamisen kantakaupungista Yliskylään ja täydennysrakentamisen Laajasalontien nykyisellä katualueella ja sen varsien tuntumassa.

Kaavamerkintä y-1 edellyttää hissien rakentamista kyseiselle alueelle. Rakennusviraston hallinnoimilla yleisillä alueilla olevat hissit ovat kuitenkin erittäin hankalia ja kalliita ylläpidon kannalta. Lisäksi ne ovat alttiita ilkivallalle ja sotkemiselle. Toimivan kaupungin kannalta on aina parempi ratkaisu se, ettei yleiselle alueelle osoiteta hissiä ja hissien tarve ratkaistaan muulla tapaa.

Kaavamerkinnän y-1 alue tulee olla laajempi pohjoiselta reunaltaan. Alueelle osoitettua uutta siltä ei vielä ole suunniteltu. Laajempi tilavaraus siltä varten antaa sillan suunnittelulle enemmän mahdollisuuksia.

Kaavamerkintä y-2 ei mahdollista sillan rakenteiden ylläpitoa ja korjausta, jos ne tulevat tontin puolelle. Kaavamääräys saattaa nykyisellään johtaa siihen, että asuinrakennusten rakenteet voi rakentaa kiinni siltarakenteisiin, mikä on ongelmallista niiden huoltamisen kannalta. Eri osapuolten kannalta on selkeämpää, jos siltarakenne on kokonaan katualueella ja näin kaupungin huollettavissa.

Kaavamerkintää y-3 tulee tarkentaa niin, että siitä ilmenee yksiselitteisesti tontinomistajalle kuuluvaksi julkisessa käytössä olevan kulkuyhteyden ylläpito (rasite).

Laajasalontien itäpuolella alueella, jossa raitiotie kääntyy Kiiltomadonpuiston suuntaan, raitiotien tilavaraus on liian pieni. Asemakaavamääräyksen mukainen "luonnonmukaisena säilytettävä tai puilla ja pensaille istutettava alueen osa" ei voi ulottua kiinni raitiotien kiskoihin, vaan raitiotielle on varattava riittävästi tilaa Kruunusillat-suunnitteluohjeen mukaisesti ja kaarrelevitykset huomioiden.

Istutuskaistojen leveys ei täytä Kruunusillat-suunnitteluohjeen mukaista suositusta 3750 mm, joka mahdollistaa toivottujen, isojen katupuiden käytön.

Yliskyläntien ja Yliskylän puistokadun liittymän suunnitteluun tulee kiinnittää huomiota ja varmistua siitä, että katualue on riittävän leveä. Yliskylän puistokadulla kulkee bussilinja, joten Yliskyläntien ja Yliskylän puistokadun liittymän on oltava tämän takia riittävän laaja. Rakennusvirastossa on tehty katusuunnitelmat Yliskylän puistokadulle. Suunnitteluvaiheessa vuonna 2016 pyydettiin kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa katualueen ylityksestä.

Katujen ja kunnallistekniikan kustannukset palvelevat osittain myös Laajasaloon myöhemmin asemakaavoitettavien alueiden tarpeita. Rakentamiskelpoiseksi saattaminen pitää sisällään kaava-alueen yleisten alueiden kaivu-, louhinta- ja täyttökustannukset. Suurimmat esirakentamiskustannukset aiheutuvat Laajasalontien täyttötöistä. Rakentamiskelpoiseksi saattaminen sisältää myös uuden rakentamisen vuoksi purettavien, kaupungin hallussa olevien rakennusten purkukustannukset. Katualueiden kustannuksiin eivät sisälly raitiotien kustannukset, kuten eivät myöskään väliaikaisten liikennejärjestelyjen kustannukset. Puitto- ja virkistysalueiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset ovat suuruusluokaltaan niin vähäiset, että ne on sisällytetty katualueiden kustannuksiin.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti: rakentamiskelpoiseksi saattaminen 2 miljoonaa euroa, katualueet ja yleiset alueet 12 miljoonaa euroa ja kunnallistekniikka 11 miljoonaa euroa. Nämä kustannukset ovat yhteensä 25 miljoonaa euroa.

Esittelijä

vs. kaupunginarkkitehti
Jussi Luomanen

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi
Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 17.01.2017 § 8

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Laajasalon kauppakeskuksen alueen (Yliskylän puistokatu) asemakaavaehdotuksesta (nro 12430):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotukseen. Asemakaavan muutoksen selostuksessa on huomioitu palo- ja pelastusturvallisuus riittävällä tasolla. Lisäksi kauppakeskuksesta on laadittu (pelastuslaitoksella hyväksyty) palotekninen suunnitelma.

Esittelijä

pelastusjohtaja
Jorma Lilja

14.03.2022

Lisätiedot

Joonatan Suosalo, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31030222
joonatan.suosalo(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.01.2017 § 8

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Rakennusvirasto 7.4.2016

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1233-00/16, Laajasalon (49.ko) asemakaavan muutoksesta 8.4.2016 mennessä (Laajasalon liikekeskuksen alue).

Yliskylässä suunnitellaan Laajasalontien varteen asuinkerrostaloja. Pääosa uudisrakentamisesta sijoittuu suunnitteilla olevan kauppakeskuksen kortteliin. Laajasalontien moottorikatua muutetaan kaikkien liikemistapojen katualueeksi Koirasaarentien risteyksestä pohjoiseen. Kaupunginosan palveluntarjonnan kasvulle luodaan edellytyksiä. Kaavamuutos on ensimmäinen toisiinsa liittyvistä Laajasalontietä koskevista kaavamuutoksista.

Yliskylän puistokadulle välillä Yliskyläntie – Reposalmentie on laadittu katusuunnitelma (nro 30404/1). Katusuunnitelma on voimassa olevan, vuonna 2015 laaditun liikennesuunnitelman mukainen. Rakennusvirasto on varmistanut kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosastolta, että käynnistyneen asemakaavan muutoksen laatimisen yhteydessä huomioidaan Yliskylän puistokadun mukaiset aluetarpeet, ja että katusuunnitelman nykyisen voimassa olevan asemakaavan ylittävät alueet voidaan myöhemmin hyväksyä nyt laaditun katusuunnitelman mukai-

14.03.2022

sesti. Kortteliin 49034 tulevan kauppakeskuksen voimassa olevaan asemakaavaan perustuvaa suunnittelua on ohjattu rakentamiseen ryhtyvien ja heidän edustajiensa kanssa yhteensopivaksi katusuunnitelman kanssa.

Rakennusviraston edustajat Birgitta Rossing ja Silja Hurskainen osallistuvat asemakaavan valmistelutyöhön yleisten alueiden näkökulmasta.

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 7.4.2016

HEL 2015-001115 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistövirasto antaa seuraavan lausunnon Laajasalon liikekeskuksen alueen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kiinteistövirasto pitää suunnitelmaa kannatettavana; aluetta tehokkaana ja esitettyä pysäköintikonseptia tarkoituksenmukaisena. Nämä tulisi säilyttää myös jatkosuunnittelussa.

Kiinteistövirasto pyytää edellisen lisäksi huomioimaan seuraavat seikat. Kauppakeskuksen huoltoliikenteen mahdollistaminen tulee suunnitella huolellisesti ja turvallisesti ottaen huomioon ympäröivä asuminen. Laajasalontien varteen suunniteltujen liiketilojen toteutettavuuden ja toiminnallisuuden kannalta olisi tarpeellista mitoittaa ja sallia lyhytaikainen pysäköinti kadunvarteen ainakin aamuruuhkan ulkopuolella.

Kaupunkikuvan osalta kiinteistövirasto toivoo, että kaava tukisi omaleimaista ilmettä suosimalla lämpimämpää väriskaalaa.

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 16.03.2016 § 27

HEL 2015-001115 T 10 03 03

14.03.2022

Nimistötoimikunta jatkoi edellisessä kokouksessa aloittamaansa keskustelua Laajasalon liikekeskukseen, Koirasaarentiehen ja Ilomäentiehen sekä Laajasalontien keski- ja pohjoisosaan liittyvistä kaavoitus-suunnitelmista, joihin liittyy pohdinta Laajasalontien nykyisen moottorikadun pohjoisosan nimestä Koirasaarentien risteykseen asti.

Nimi Laajasalontie–Degerövägen on otettu käyttöön vuonna 1953; tätä ennen nimi oli käytössä asussa Degerööntie–Degerövägen.

Nimistötoimikunta päätti esittää asemakaavaosastolle, että nimeä Laajasalontie–Degerövägen ei muuteta. Laajasalontien nimi on vakiintunut, yksilöivä ja helposti paikannettava sekä ollut käytössä yli kuusi vuosikymmentä. Laajasalontielle on myös runsaasti osoitteita. Helsingin nimistönsuunnittelussa noudatettavan periaatteen mukaan vakiintuneita ja paikallishistoriallisesti merkittäviä nimiä ei tule muuttaa, ellei muuttamiseen ole pakottavaa, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyvää tarvetta. Vakiintuneiden kadunnimien muuttaminen aiheuttaisi myös kohtuuttomasti vaivaa ja kustannuksia kadunvarren asukkaille, yrityksille ja yhteisöille sekä sekaannusta ja haittaa pitkälle tulevaisuuteen.

17.02.2016 Pöydälle

16.09.2015 Käsitelty

19.08.2015 Käsitelty

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

14.03.2022

Asia/5

§ 200

Kaupungin myöntämien antolainojen lyhennysohjelmien muuttaminen laina-aikaa pidentämällä ja asiaa koskevan toimivallan siirtäminen

HEL 2022-003367 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti siirtää rahoitusjohtajalle toimivallan myöntää kaupungin myöntämille antolainoille lyhennysvapaata ja myönnetyn lyhennysvapaan kestoja vastaavan laina-ajan pidennyksen, jäljempänä mainituin rajauksin edellyttäen, että lainoille jää riittävä vakuus.

Lyhennysvapaa ja vastaava laina-ajan pidennys voidaan myöntää:

- enintään kuudeksi kuukaudeksi
- maalis-elokuussa erääntyviä lainanlyhennyksiä koskien
- lähtökohtaisesti vain sellaisille lainansaajille, joiden toimintaa koronatilanne on olennaisesti ja todennettavasti vaikeuttanut

Päätös ei koske kaupungin laina-avustuksen saajia. Lainoille mahdollisesti kertyneet korot laskutetaan normaalisti siten, että korot voidaan maksaa viimeistään 31.8. ilman viivästyskorkoseuraamuksia.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti koronasyistä myönnettävien kaupungin lainavelallisten lyhennysvapaista 6.4.2020, § 234 sekä 29.3.2021, § 228, ja päätösvallan delegoinnista ao. lyhennysvapaa-asioissa. Lyhennysvapaita myönnettiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti velallisen hakemuksesta enintään kuuden kuukauden jaksolle laina-aikaa enin-

tään vastaavalla kestolla pidentäen, edellyttäen, että vakuudet ovat voimassa. Saatujen hakemusten perusteella rahoitusjohtaja myönsi lyhennysvapaan vuonna 2020 huhti-syyskuussa erääntyneille yhteensä 2,9 milj. euron lyhennyserille koskien 26 eri yhteisöä. Vuonna 2021 rahoitusjohtaja myönsi lyhennysvapaata huhti-syyskuussa erääntyneille yhteensä 1,2 milj. euron lyhennyserille koskien 21 eri yhteisöä.

Useiden kaupungin lainavelallisten toiminta on edelleen syksyn 2021 ja talven 2022 sulkutoimien johdosta keskeytynyt tai häiriintynyt pahoin. Esimerkiksi kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta liikuntapaikkojen rakentamiseen myönnettyjen lainojen lyhennykset ovat pääosin kaksi kertaa vuodessa touko- ja marraskuussa, ja on selvää, että lainanlyhennyksien maksaminen haastaa ko. liikuntapaikkojen ylläpidosta vastaavien yhteisöjen taloutta edelleen.

Kaupungin edun kannalta on tärkeää mahdollisuuksien mukaan varmistaa kaupungin lainoittaman toiminnan jatkuvuus. Lyhennysvapaata maalis-elokuussa erääntyvien lyhennyserien maksamisesta myöntämällä, sekä laina-aikaa myönnetyn lyhennysvapaan kestoa vastaavalla määrällä enimmillään pidentämällä, sekä siirtämällä asiaa koskeva toimivalta rahoitusjohtajalle, voidaan ko. lyhennyksiin liittyviin tilapäisiin maksuvaikeuksiin vastata tarvittaessa nopeallakin aikataululla. Koronaepidemian pidempiaikaisista talousvaikutuksista ei tällä hetkellä voida tehdä vielä tarkkoja arvioita, ja kaupunginhallitus tulee tarvittaessa myöhemmin tekemään täydentäviä päätöksiä asiassa.

Edellä esitetyn vuoksi on perusteltua, että kaupunginhallitus vallitsevat olosuhteet huomioiden uusisi vuosien 2020 ja 2021 keväinä tekemänsä lyhennysvapaiden käsittelyä koskevan päätöksen.

Taloudelliset vaikutukset

Menettelyn johdosta esitettyä lyhennysvapaata ja laina-ajan pidennystä voitaisiin tässä vaiheessa rahoitusjohtajan päätöksellä myöntää enintään kuuden kuukauden ajalle, koskien maalis-elokuussa erääntyviä lainanlyhennyksiä. Lyhennyseriä, joihin maksuaikajärjestelyjä tarvitaan, voisi laskutusennusteen tietojen pohjalta tehdyn arvion perusteella olla enimmillään n. 3,9 milj. euroa. Suurimmat päätöksessä tarkoitetut laskutettavat lyhennyserät kohdistuvat toukokuulle; n. 3,5 milj. euroa.

Lainamuutoksia koskeva päätöksenteko

Kaupunginvaltuuston vahvistaman hallintosäännön mukaisesti lainojen myöntämisestä päättää kaupunginhallitus [8.luku, 1§, 11k. (taloussi-asiat)].

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö

14.03.2022

Asia/5

Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 201

Lausunto ympäristöministeriölle lakiesityksestä koskien yhteishallintoa valtion tukemissa vuokrataloissa

HEL 2021-003951 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon koskien lakiesitystä yhteishallinnosta valtion tukemissa vuokrataloissa.

Yhteishallintolain (laki yhteishallinnosta vuokrataloissa, 649/1990) uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa valtion tukemien vuokratalojen asukkaiden päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa.

Yhteishallintolaki on yli 30 vuotta vanha ja tehty erilaiseen toimintaympäristöön kuin missä asuntoyhtiöissä nykyään toimitaan. Suurimmat muutokset tänä aikana ovat tapahtuneet yhtiöiden kanssa, toimintakäytännöissä sekä sähköisen osallistumisen teknisissä mahdollisuuksissa. Monet nykyisen lain periaatteista on tehty tilanteeseen, jossa vuokratalot muodostuivat hyvin pienistä yhtiöistä tai vain yhden kiinteistökokonaisuuden kokoisista yksiköistä. Monet yhtiöt, kuten Helsingin kaupungin tytäryhtiö Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka), on fuusioitu isommiksi kokonaisuuksiksi, ja onkin erittäin kannatettavaa, että yhteishallinto uudistetaan tukemaan nykyisiä olosuhteita.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että lainsäädäntötyössä huomioidaan erilaisten ja erikokoisten yhtiöiden toisistaan eroavat tarpeet asukasosallisuuden tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. On tärkeää tehdä selkeät linjaukset, mitä asioita voidaan ratkaista yhtiötasolla ja mitä asioita on tarkoituksenmukaista tarkastella kohdekohtaisesti. Yhtiötasoinen päätöksenteko tukee yhdenvertaisia ja läpinäkyviä käytäntöjä, ammattimaista kiinteistönpitoa ja hyvää talouden kokonaiskoordinaatiota, ja on täten myös asukkaiden etu. Koska valtion tukemien vuokra-asuntojen tärkein tehtävä on tarjota kohtuuhintaista asumista, tulee yhteishallintolain kehittämisen periaatteena olla asukkaiden tarpeellisten oikeuksien toteuttaminen kustannustehokkaasti.

Yhteishallintolain piirissä on Helsingissä noin 65 000 ARA-vuokra-asuntoa, joista noin 50 000 on Hekan omistuksessa. Hekalla on tällä hetkellä liki kaikissa 500:ssa kohteessaan asukastoimikunta, 21 alueellista vuokralaistoimikuntaa sekä asukkaiden ylimpänä elimenä vuokralaisneuvottelukunta. Vuokranantajan ja vuokralaisten yhteistyö on järjestetty viiden alueellisen yhteistyöelimen sekä yhden koko yhtiön alu-

eella toimivan yhteistyöelimen kautta. Näiden lisäksi Hekan hallituksessa on kaksi asukkaiden nimeämää hallituksen jäsentä. Asukasdemokratian keskiössä on tavoite sovittaa yhteen asukkaiden ja omistajan intressit ja muodostaa käytännöt yhteisten asumiseen liittyvien asioiden käsittelemiseksi.

Asukkaiden omilla asukastoimikunnilla on erittäin tärkeä tehtävä asumisen yhteisöllisyyden ja viihtyisyyden edistämässä sekä oman kiinteistön korjaustoiminnan suunnittelussa. Tätä näkökulmaa tulisikin laisissa korostaa asukastoiminnan sisällön ja merkityksen kirkastamiseksi. Lakiluonnoksessa (7 §) asukastoimikunnan osallistumisoikeuksina on kuitenkin esitetty tehtäväluettelo, joka muodostuu lähes entisessä muodossaan nykyisin mukaisista asukastoimikunnan tehtävistä. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan tämä listaus on vaikeaselkoinen ja vanhanaikainen, eikä täten houkuttele osallistumaan asukastoimintaan, mikä on ollut lakimuutoksen yksi tärkeimmistä tavoitteista. Osa tehtävistä on myös Hekan kaltaisissa suurissa yhtiöissä koettu mahdolliseksi toteuttaa (esim. jokaisen asukastoimikunnan mahdollisuus osallistua talousarvioesityksen valmisteluun).

Isojen yhtiöiden osalta on myös tarkoituksenmukaista, että vuokraloyhteisöllä on yksi yhteinen järjestyssääntö, koska vuokraloyhteisö valvoo säännön noudattamista ja ääritapauksissa järjestyssäännön noudattamatta jättäminen voi johtaa vuokrasuhteen päättymiseen. Asukastoimikuntien mahdollisuus päättää järjestyssäännöistä voisi olla ongelmallista myös yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Järjestyssäännön sisällöstä tulee kuitenkin keskustella ja neuvotella yhteistyöelimessä. Lisäksi on kannatettavaa, että asukastoimikunta voi omassa vuokranmääritysyksikössään tehdä sellaisia omia, kohdekohtaisia sääntöjä, jotka eivät ole ristiriidassa yhteisön järjestyssäännön tai lainsäädännön kanssa, kuten esimerkiksi määräyksiä pesutuvan tai tuuletusparvekkeiden käyttöajoista. Näiden kohdekohtaisten sääntöjen noudattamisen valvonnan ja niihin liittyvien erimielisyyksien käsittelyn tulisi kuulua asukastoimikunnalle.

Helsingin kaupunki pitää myös hyvänä, että lakiluonnoksessa yhteistyöelimen roolia on selkeytetty ja sen rooli on nimenomaan olla neuvoo-antava elin. Helsingin kaupunki kannattaa myös sitä, että lakiin on kirjattu asukkaille oikeus valita vuokraloyhteisökohtainen talouden ja hallinnon valvoja. Kuitenkin vuokranmääritysyksikkökohtaisesta valvojasta tulisi luopua, koska nykyisin tiedot ovat lähtökohtaisesti vuokraloyhteisön tasolla, jolloin tietojen antaminen vuokranmääritysyksikkötasolla on epätarkoituksenmukaista ja usein myös mahdotonta. Lakiesityksen selvänä epäkohtana on lisäksi se, että asukkaiden edustajalle talouden ja hallinnon valvojana ehdotetaan samoja oikeuksia kuin tilintarkastajalla. Esimerkiksi Hekassa on yli 500 vuokranmääritysyksikköä,

14.03.2022

jolloin yli 500 maallikkotarkastajaa saisi tämän myötä oikeudet ja pääsyn erilaisiin tietosuojan ja liikesalaisuuksien kannalta arkaluonteisiin asioihin, kuten yhtiön henkilöstön palkkatietoihin.

Osakeyhtiölain mukaan vuokrataloyhteisön omistaja valitsee vuokrataloyhtiön hallituksen asukasjäsenet, ei vuokrataloyhteisö, kuten on mainittu lakiehdotuksen perusteluissa. Valittaessa asukasedustajia yhtiön hallitukseen tulee ehdotusten tulla asukkaiden edustuksellisen järjestelmän käsittelyn kautta. Edustuksellinen menettely tarvitaan, jotta esimerkiksi Hekan 500 asukastoimikunnan ehdokkaista valikoituu varsinaiset ehdokkaat hallitukseen. Tasapainoisen hallituksen rakentamiseksi tulee asukkaiden ehdokkaita olla riittävästi, jotta vuokrataloyhteisön omistaja voi tehdä ehdokkaiden välillä valintaa ja hallituskokonaisuudesta saadaan tarkoituksenmukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 09-310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt 18.3.2022 mennessä Helsingin kaupungilta lausunnon yhteishallintolain uudistuksesta. Yhteishallintolakia sovelletaan ARA-vuokrataloissa. Nykyinen laki on vuodelta 1990 ja vuonna 2017 ympäristöministeriön teettämän selvityksen perusteella uudistamisen tarpeessa. Yhteishallintolaissa säädetään asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista vuokratalojen hallintoon. Uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa valtion tukemien vuokratalojen asukkaiden päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa sekä selkeyttää ja päivittää nämä osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa.

14.03.2022

Asia/6

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 09-310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 183

HEL 2021-003951 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle
Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

26.04.2021 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 09-310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

§ 202

Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Uutelan metsän luonnonsuojelun alueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2021-012502 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) että se perustaa Uutelan metsän luonnonsuojelun alueen sekä vahvistaa alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelun alueen perustamiseksi

Alueen nimi

Uutelan metsän luonnonsuojelun alue – Nybondasskogens naturskyddsområde

Suojelun tarkoitus

Suojelun tarkoituksena on säilyttää luontotyypeiltään monimuotoinen metsäalue sekä turvata luontotyypeille ominaisen lajiston säilymismahdollisuudet.

Alueen kuvaus ja rajaus

Uutelan metsä sijaitsee Uutelan niemen lounaisosassa. Luonnonsuojelun alue muodostuu kolmesta kallioselänteestä ja niiden välisistä laaksoista. Alueeseen kuuluu myös merenrantaa. Luontotyypit vaihtelevat kallioden kuivista lakimänniköistä kosteapohjaisten laaksojen tuoreisiin kankaisiin, korpiin ja lehtoihin sekä rantojen niittyihin.

Kalliometsät ovat rannikkoalueelle tyypillisiä, edustavia kalliomänniköitä. Puusto on vanhaa. Kelopuita sekä kilpikaarnaisia ja lakkapäisiä mäntyjä on runsaasti. Kallioden kuluneisuus vaihtelee. Itäosan kallioselänteillä, missä virkistyskäyttö on runsainta, aluskasvillisuus on monin paikoin kulunut pois. Länsiosan kallion suojaisimmilla ja kulumattomimmilla alueilla kasvaa kanervien lomassa paikoin poron- ja hirvenjäkälää. Kallion notkelmissa on useita pienialaisia rämeitä.

Uutelan metsistä suuri osa on tuoreita kankaita. Rannikkometsille tyypillisesti pintamaa on ohutta ja kenttäkerroksen kasvillisuus niukkaa. Puusto on keskimäärin 50–80 vuoden ikäistä mutta ylispuumännyt ovat huomattavasti vanhempia. Lahopuuta esiintyy tavanomaiseen talous-

metsään verrattuna runsaasti, mutta määrää ei voi vielä verrata luonnontilaiseen metsään.

Suojelualueen lehdot sijaitsevat ravinteisilla multamailla. Ne ovat 1900-luvun puolivälissä olleet peltoja tai niittyjä, joiden kasvillisuus on nyt palautumassa takaisin metsäksi.

Laajan kuusivaltaisen kangaskorven aluskasvillisuus on harvaa ja sammaleista. Lajistoon kuuluvat korpi-imarre, kurjenjalka ja lehtopalsami. Korvessa on tihkupintoja ja alueen läpi virtaa pieni noro.

Merenrannan notkelmissa on tervaleppävaltaisia luhtia, joiden kenttäkerroksessa kasvaa suurruohoja, kuten mesiangervoa ja terttualpia.

Suojelualueen rannat ovat karuja hiekka- ja kivirantoja. Harvaa kasvillisuutta luonnehtivat heinät, kuten rantavehänä ja siniheinä. Ruohoista alueella kasvaa mm. isosapnea.

Uutelan metsän rajausta noudattaa pääpiirteissään luonnonsuojeluohjelman rajausta. Rajaukseen on kuitenkin lisätty Uutelantiehen ulottuva lehtoalue. Niemenapaja tulentekopaikkoineen on puolestaan jätetty rajauksesta pois. Alueen pinta-ala on 25,14 ha.

Suojelun perusteet

Uutelan metsän luonnonsuojelualue täyttää luonnonsuojelulain edellyttämät luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset. Alueelta on inventoitu 10 erilaista uhanalaista tai silmälläpidettävää luontotyyppiä yhteensä 21 eri kuviolta. Lukumäärältään eniten on silmälläpidettäviä kalliometsiä (7 kuviota) ja vaarantuneita varttuneita, havupuuvaltaisia tuoreita kankaita (4 kuvioita). Äärimmäisen uhanalaisia kangaskorpia, vaarantuneita tuoreita kankaita ja silmälläpidettäviä tuoreita keskiravinteisia lehtoja on inventoitu kaksi kuviota kutakin. Lisäksi alueella on yksi äärimmäisen uhanalainen heinäketo, erittäin uhanalainen boreaalinen piensuo ja vaarantunut isovarpuräme. Suurin osa ranta-alueesta on silmälläpidettävää Itämeren kivikkoista niittyrintaa, joka muodostaa yhden kuvion.

Uutelan metsä on I-arvoluokan kääpäalue. Arvokkaita elinympäristöjä kuvaavien lajien määrä on Helsingin ja pääkaupunkiseudun oloissa huomattavan korkea (43 lajia, raja-arvo 25 lajia). Havupuiden lahopuuarvoja indikoivien lajien määrä täyttyy selvästi (31 lajia, raja-arvo 20). Luokan I kriteerit täyttyvät myös uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien osalta (havaittu kahdeksan lajia, rajana kuusi lajia). Lajeihin sisältyy vaarantunut kuusensitkokääpä, alueellisesti uhanalainen riukukääpä sekä kuusi valtakunnallisesti silmälläpidettävää lajia: helтта-aidas-, kaarna-, lumo-, pitsi- ja rusokantokääpä sekä rustikka.

14.03.2022

Putkilokasveista Nuottaniemen kaakkoisrannalta on tavattu vaarantunutta ruskokaislaa ja silmälläpidettävää pikkusappea. Helsingissä uhanalaisista lajeista alueelta on havaittu kangaskorvessa viihtyvä erittäin uhanalainen soikkokaksikko, vaarantunut velholehti sekä silmälläpidettävät tummaraunioinen ja mesimarja.

Sammalista Uutelan metsän alueella esiintyy erittäin uhanalaista laho-kaviosammalta, joka on myös rauhoitettu ja luontodirektiivin II-liitteen laji.

Linnustossa on havaittu 41 pesimälajia, joista runsaslukuisimpiin kuuluvat kirjosiippo, sirittäjä, mustapääkerttu, kuusitiainen ja puukiipijä. Muita alueella tavattavia lajeja ovat silmälläpidettävät kanahaukka ja punavarpunen sekä erittäin uhanalainen viherpeippo.

Kiinteistötiedot ja omistus

Alue sijaitsee kiinteistöillä 91-54-9904-17, 91-54-9908-33, 91-435-5-43 ja 91-435-5-26, jotka ovat Helsingin kaupungin omistuksessa.

Kaavoitus

Yleiskaavassa 2016 Uutelan metsä sijoittuu virkistys- ja viheralueelle. Luonnonsuojelualueen sijainti on osoitettu yleiskaavan Kaupunkiluontoteemakartalla. Uutelan metsä sisältyy Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 kohteisiin.

Asemakaavassa 11510 Uutelan metsä sijaitsee retkeily- ja virkistysalueella. Kaikkien kallioselänteiden alueilla on osoitettu kohtia, joilla on merkintä SLK eli luonnon- ja maisemanhoidon kannalta tärkeä kallio-alue, jossa sallitaan vain luonnon- ja maisemanhoidon kannalta tärkeät toimenpiteet. Joillakin metsäisillä ja soisilla kohdilla on merkintä SL eli alueen osa, jolla on luonnonsuojelullista arvoa.

Uutelan metsän kaakkoisosassa on kävelytien vieressä pieni alue, joka sisältyy valmisteilla olevaan Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari asemakaavaan (nro 12530). Alueella on kaavaehdotuksessa SL-merkintä.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Uutelan metsälle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma ajalle 2022–2031.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Luonnonhoidon toimenpiteet

Hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan suurin osa luonnonsuojelualueesta jätetään kehittymään luontaisesti. Yhdellä kuviolla tehdään vieraslajien poistoa ja yhdellä vierasperäisten, istutettujen lehtikuusien harvennusta. Heinäketoa niitetään ja rannoilta kerätään roskaa.

Suunnitelmakauden päätteeksi luontotiedot päivitetään ja laaditaan uusi hoito- ja käyttösuunnitelma.

Virkistyskäytön toimenpiteet

Luonnonsuojelualue merkitään maastoon. Opastauluja ja -viittoja uusitaan ja Uutelan luontopolun rastit päivitetään. Reittien varsilta kaadetaan tarvittaessa vaarallisia puita korkeintaan vaarallisen puun kaatumismatkan etäisyydeltä reitistä. Kaadetut puut jätetään paikalle lahoppuiksi.

Luonnonsuojelualueita perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla. Rajoitukset tulisi pysyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Tulevina vuosina ympäristöpalvelut pyrkii estämään maaston kulumista tiedottamalla luontoalueiden kestävästä käytöstä. Tämä on erityisen tärkeää Uutelan metsässä, missä virkistyskäyttöä on runsaasti myös maastossa kulkureittien ulkopuolella. Lisäksi herkille alueille pystytetään kylttejä ja viittoja, joiden avulla kulkua ja käyttöä ohjataan. Tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan. Kaikki tapahtumat tarvitsevat kaupungin eli maanomistajan luvan, ja luvan hakemisen yhteydessä voidaan käyttöä suunnata siten, että kulumista ehkäistään.

Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, on mahdollista rakentaa aitoja reittien varsille. Äärimmäisin keino on muuttaa rauhoitusmääräyksiä ja kieltää kulkeminen joillakin alueilla kokonaan, mutta käytännössä kiellon noudattamista ei pystytä valvomaan.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen,

14.03.2022

- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kaliooperän vahingoittaminen tai muuttaminen,
- kasvien, sienten ja jäkälien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen,
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen,
- tulenteko, telttailu ja muu leirytyminen ja
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Liikkumisrajoitukset:

Alueella on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista ja
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- toimintarajoitteisen henkilön liikkuminen sähkömoottoroidulla apuvälineellä alueen ulkoiluteilla,
- marjojen ja ruokasienten poimiminen,
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen,
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla,
- köysi- ja boulderkiipeily siihen osoitetulla paikalla ja
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä toimenpidesuunnitelmissa tarkemmin osoitetulla tavalla.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

14.03.2022

Asia/7

Liitteet

1	Uutelan_metsä_hks
2	Uutelan metsä kartta
3	91-54-9904-17_Lainhuutotodistus
4	91-54-9908-33_Lainhuutotodistus
5	91-435-5-26_Lainhuutotodistus
6	91-435-5-43_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Kustannukset

Uutelassa sijaitsevien neljän luonnonsuojelualueen töiden vuosittaiseen koordinointiin menee n. 40 % kokoaikaisen henkilön työajasta. Työpanos ei jakaudu tasaisesti eri vuosille, vaan on suurin heti luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, jolloin investointeja aletaan toteuttaa. Muutaman vuoden kuluttua opasteiden ja muiden rakenteiden ollessa paikoillaan koordinointiin tarvittava työmäärä vähenee. Samalla vuosittaiseen kunnossapitoon tarvittava panos suurenee.

Alla oleviin kustannuksiin ei sisälly koko Uutelan alueen opasteiden uusiminen. Opasteisiin tulee päivittää uusien luonnonsuojelualueiden tiedot. Lisäksi kustannuksista puuttuu kaikilla neljällä luonnonsuojelualueella

eella kulkevan ja niitä yhdistävän luontopolun päivityksen suunnittelu ja toteutus, jonka kustannus on yhteensä 70 000 €.

Myöskään viestintään ja kestäväan luonnossa liikkumiseen liittyvä työ ei sisälly kustannuksiin.

Suunnittelu ja seuranta 25 000 €/10 vuotta:

Kulumisen seuranta sekä luontotietojen kartoitukset ja uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen kauden päätteeksi. (Kulumisen seurannalla ei ole vielä hintaa.)

Investointikustannukset 91 000 €/10 vuotta:

Erilliset suunnittelukustannukset: pääopasteen suunnittelu, kiipeilypaikan ja muiden erityisympäristöjen opasteiden suunnittelu.

Toteutus: pääopasteen ja erityisopasteiden rakentaminen ja pystytys; rajatolppien, rauhoitusmääräystaulujen, tulentekokieltojen, polkuviittojen, luontopolkutilppien ja kulunohjaukseen tarvittavien aitojen suunnittelu, rakentaminen ja pystytys; kiipeilypaikan merkintä.

Vuosittaisen ylläpidon kustannukset 15 000–20 000 €/v:

Reittien ja rakenteiden tarkastus kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, reittien ja rakenteiden kunnossapito, vaarallisten puiden katkaisu, keidon hoito, vieraslajien torjunta, luontovalvonta, tapahtumien luvitus

Kannanotot

Uutelan metsän luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta on jätetty 18 kannanottoa. Niistä 17 on tullut yksityisiltä henkilöiltä. Kolme henkilöä on allekirjoittanut sekä yhteisen kannanoton että jättänyt oman erillisen. Järjestöiltä on tullut yksi kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä Helsyltä.

Useimmat kannanotot koskevat kaikkia kolmea valmistelussa samaan aikaan olevaa luonnonsuojelualueita: Uutelan metsää, Skatanniemeä ja Rudträskiä. Useissa kannanotoissa käsitellään myös samoja asioita. Sen vuoksi monia kysymyksiä käsitellään tässä yhteisesti. Osa kannanotoissa mainituista asioista koskee luonnonsuojelualueiden ulkopuolisia alueita. Niitä on käsitelty tässä siltä osin, kuin asia koskee luonnonsuojelualueita.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on tyytyväinen Uutelan metsän, Skatanniemen ja Rudträskin luonnonsuojelualueiden tärkeisiin laajennuksiin.

Uutelan metsään liittyen Helsy toteaa, että luontoarvoiltaan vastaava kalliometsäselänne sijaitsee Uutelantien ja Uutelan pohjoisosan koira-puiston välissä. Se tulisi liittää Uutelan metsän luonnonsuojelualueeseen tai ottaa pikaisesti mukaan luonnonsuojeluohjelmaan. Kalliometsäselänne käsittää Uutelan luonnon ja maisemanhoidonsuunnitelman kuviot 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 25, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 49, 52, 62, 63, 64 ja 71.

Boulderointikiipeilyyn liittyen Helsy mainitsee, että yhdistyksen kasvi-harrastajat ovat löytäneet haurasloikkaa ja tummaraunioista useasta kohdasta kalliojyrkännettä, jolle suojelualuetta perustettaessa ollaan sallimassa kiipeily. Lisäksi paikalla kasvaa kaupungin luontotietojärjestelmän mukaan karvakiviyrttiä. Tummaraunioisen osalta pitäisi varmistaa, onko kyseessä silmälläpidettävä alalaji kalkkitummaraunioinen. Helsy toteaa, että todennäköisesti kasvustot tuhoutuvat, jos kallio puhdistetaan kasvillisuudesta ja maaperästä kuten muissa boulderointikoh-teissa.

Tällä hetkellä kiipeilyä harrastetaan kyseisen kalliojyrkänteen pohjois-päässä kuusikon suojassa ja Helsy ehdottaa, että jos kiipeilyä jatke-taan, se jatkuisi jo valmiiksi puhdistetulla alueella.

Helsyllä on myös havaintoja rantakäärmeestä Nuottaniemen kainalon ruovikossa ja luhdassa kahdelta kesältä. Toisella kerralla käärme oli liikkeellä kohmeisena lokakuussa, ja todennäköisesti niitä talvehtii lä-histöllä. Helsingin mukaan rantapolun ja kallioiden rajaama ruovikko ja märkä luhta olisi hyvä suojata kulunohjauksella. Jos lähellä sijaitseva boulderointipaikka toteutuu, myös siellä on syytä huomioida ranta-käärmeiden mahdollinen talvehtiminen kivikossa.

Helsy esittää lievempää muotoilua vaarallisten puiden kaatamista kos-kevaan tekstiin, jossa todetaan, että puita voidaan kaataa korkeintaan puun mitan etäisyydellä reitistä. Helsingin mukaan puun mitta tarkoittaa 15–28m etäisyyttä reitistä, mikä on paljon missä tahansa metsässä. Tällä etäisyydellä mitä todennäköisimmin kasvaa muuta puustoa niin, että se pysäyttää 15–28 m päässä reitiltä kaatuvan rungon.

Pyöräilyyn liittyen Helsy ehdottaa kulunohjausta ja pyöräilykieltoa edes arvokkaimpiin kohtiin, sillä pyöräilyn aiheuttama maaston ja kasvillisuu-den voimakas kuluminen on havaittavissa jo nyt monessa paikassa.

Vastine

Uutelantien pohjoispuoleiset metsäkuviot ovat luontoarvoiltaan nyt esi-tettävää suojelualuetta vastaavia koko laajalla metsäalueella. Suojelua-lueita valmistellessa on kuitenkin pitäydytty luonnonsuojeluohjelmassa esitetyissä rajauksissa, sillä jos laajennuksia olisi lähdetty esittämään,

14.03.2022

olisi ollut vaikea perustella, miksi niitä esitetään joillekin alueille Uutelassa, mutta jotkut toiset osat jätetään pois. Uutelassa on paljon luontoarvoja, ja suojelua olisi voinut esittää koko Uutelan metsä- ja ranta-alueelle. Tässä yhteydessä on haluttu pitäytyä luonnonsuojeluohjelmassa sovituissa rajoissa. Voimassa olevan kaupunkistrategian mukaan uusi luonnonsuojeluohjelma tehdään tällä valtuustokaudella. Ohjelman tekemisen yhteydessä otetaan käsittelyyn suojelun laajentaminen Uutelan muihin osiin.

Kalliojyrkänteen kasvilajistoa selvitetään vielä tarkemmin ja yritetään määrittää tummaraunioisen alalaji. Kiipeilypaikka on tarkoitettu osoittaa jo kuluneelle osalle kalliota. Tältä osin hoito- ja käyttösuunnitelman tekstiä tarkennetaan. Maastoon merkitään kiipeilyyn sallittu alue ja paikalle laitetaan opasteita. Asiasta on keskusteltu Suomen kiipeilyliiton edustajien kanssa.

Rantakäärmehavainnot ovat uusia eivätkä ole aiemmin tulleet esiin valmistelussa. Käärmeiden esiintymistä alueella selvitetään, ja mahdolliset talvehtimis- ja oleilupaikat huomioidaan kulkemisen ja käytön ohjauksessa.

Vaarallisten puiden kaataminen ja vaarallisten oksien poistaminen kulkuväylien läheisyydestä on sallittua hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja rauhoitusmääräyksissä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan myös latvuksen katkaiseminen lahopuiksi ja pötkelöiden jättäminen. Luonnonsuojelualueilla on usein myös konkeloita eli toista puuta vasten kaatuneita puita. Kun havainto konkelosta tulee tietoon, puu käydään tarkastamassa. Mikäli konkelo arvioidaan vaaralliseksi, se kaadetaan ja jätetään alueelle lahopuiksi. Aina vaaraa ei ole, jolloin konkelo saa jäädä. Käytännössä arvioinnissa tehdään aina tilannekohtaista harkintaa luonnonsuojelualueilla, vaikka konkelot onkin hoito- ja käyttösuunnitelmassa listattu vaarallisiksi puiksi, jotka voidaan kaataa.

Uutelan metsän luonnonsuojelualueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Maaston kulumista pyritään estämään tiedottamalla luontoalueiden kestävästä käytöstä ja pystyttämällä luontoalueille opasteita. Tarpeen vaatiessa tehdään myös aitoja.

Äärimmäisin keino on muuttaa rauhoitusmääräyksiä ja kieltää kulkeminen joillakin alueilla kokonaan. Jos kulumista ei voida osoittaa tietyn käyttäjäryhmän aiheuttamaksi, kulku on kiellettävä kaikilta. Kiellon noudattamista ei kuitenkaan käytännössä pystytä valvomaan.

Yksityishenkilöiden kannanotot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Luonnonsuojelualueiden perustamista kannatetaan

Kaikissa kannanotoissa suhtaudutaan suojeluun myönteisesti ja useimmissa toivotaan, että suojelua toteutetaan nyt esitettyä laajempaan tai että koko Uutela suojellaan. Uutela mainitaan tärkeänä virkistysalueena, ja toisaalta muistutetaan myös siitä, että luonto on tärkeä luonnon itsensä vuoksi, ei pelkästään virkistysalueena. Useat kirjoittajat ovat huolissaan koko Uutelan tilasta ja tulevaisuudesta.

Osallistaminen

Osa kommentoijista ovat tyytymättömiä siihen, että asukkaita ei ole kuultu riittävästi. Lisäksi kommentointiaikaa on pidetty lyhyenä. Yhteistyötä toivotaan.

Vastine

Yhteistyötä ja osallistamista järjestetään jatkossa enemmän luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä. Vuosaaren alueelle perustetaan voimassa olevan luonnonsuojeluohjelman mukaan vielä seitsemän uutta luonnonsuojelualuetta (Meri-Rastilan metsä, Varjakanpuisto, Ramsinniemen lehdon laajennus, Mellunmäen luhta, Mustavuoren eteläosa, Porvarinlahden eteläranta ja Kalkkisaari).

Varsinkin suurien luonnonsuojelualueiden ja alueiden kokonaisuuksien yhteydessä on järjestetty tiedotustilaisuuksia ja työpajoja, joissa alueen asukkaiden ja käyttäjäryhmien näkemyksiä on kuultu. Uutelan kohteiden osalta näin ei tehty keväällä 2020 alkaneen koronaepidemian vuoksi. Sen sijaan järjestettiin maastokäyntejä tai kokouksia pienemmissä ryhmissä asukas- ja harrastajajärjestöjen edustajien kanssa. Valmistelun loppuvaiheessa järjestettiin kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä järjestettävä kuuleminen ei ole kaupungille lakisääteistä vaan vapaaehtoista toimintaa. Kuuleminen haluttiin tästä huolimatta järjestää, jotta asukkaiden ja järjestöjen kommentteja saataisiin.

Niemenapajan pois jättäminen

Useassa kannanotossa on pahoiteltu Niemenapajan ja Nuottaniemen tulentekopaikkojen pois jättämistä luonnonsuojelualueen rajauksesta. Tulentekopaikkojen lähellä on geologisesti arvokkaita kohteita ja uhanalaisia luontotyyppisiä, jotka tulisi ottaa rajaukseen mukaan. Niemenapaja ja Nuottaniemi liittyvät luontevasti suojelualueeseen. Kirjoittajat eivät pidä alueiden kuluneisuutta riittävänä syynä pois jättämiseen. Samoin uusien rakenteiden tekeminen ja hoito eivät voi olla syitä jättää

alue pois. Joidenkin kannanottojen mukaan grillauspaikat pitäisi poistaa kokonaan Uutelasta. Grillauspaikkojen läheisyyteen kertyy roskia ja lainsiruja ja ihmiset keräävät luonnosta oksia ja lahoppuuta nuotioihin polttopuiksi. Virallisten tulentekopaikkojen tekeminen ei vähennä maaston kulumista lähialueilla vaan päinvastoin lisää sitä, koska ihmisiä tulee enemmän paikalle ja osa grillaa tulentekopaikkojen lähialueilla luonnossa. Kaupungin tulisi perustaa tulentekopaikat puistomaisille alueille, ei arvokkaille luontokohteille.

Vastine

Tulentekopaikat jätettiin luonnonsuojelualueen rajauksesta pois kulu-neisuuden vuoksi. Pois jättämisen ajateltiin helpottavan hoidon järjeste-lyitä. Vastineeksi luonnonsuojelualueeseen lisättiin lehtoalue Uutelan-tien vieressä.

Nuottaniemen ja Uutelan länsirannan geologisesti I-arvoluokan ranta-kalliot eivät sisälly luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 rajaukseen. Tässä yhteydessä pitäydyttiin kyseisessä rajauksessa. Uuden luon-nonsuojeluohjelman valmistelun yhteydessä laajempien alueiden suo-jelu otetaan esille.

Jotkut käyttäjäryhmät Helsingissä toivovat grillauspaikkoja lisää, sillä olemassa olevat paikat ovat suosittuja. Grillauspaikkojen sijainnista ja hoidosta tulee käydä keskustelua yleisten alueiden suunnittelun yhtey-dessä.

Hoitovastuut

Useissa kannanotoissa pidetään luonnonsuojelualueiden hoitovastuita epäselvinä ja kyseenalaisina. Kannanotoissa muistutetaan, että luon-nonsuojelualueilla kunnossapidon lähtökohdat eroavat metsänhoidon ja puistojen kunnossapidon perinteestä. Kannanotoissa todetaan, että pä-tevien asiantuntijoiden tulee olla vastuussa hoidon suunnittelusta ja to-teutuksesta. Tällaisia asiantuntijoita ovat koulutetut biologian alan osaajat. Muutoin on vaarana, että luonnonsuojelualueille tehdään va-hinkoa ilman parempaa tietoa.

Useissa kommentteissa kyseenalaistetaan, että kaupungin metsävas-taava, joka on vastuussa Uutelassa tehdyistä metsänhoitotöistä, toimii hoidon tilaajana myös luonnonsuojelualueilla.

Vastine

Luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavat Ympäristöpalveluiden biologit. He vastaavat myös investointien, kuten

opastaulujen ja ulkoilureittien, suunnittelun tilaamisesta ja ovat asiantuntijoina mukana rakentamisvaiheessa.

Luonnonsuojelualueiden vuosittaisen hoidon työt tilaa kaupungin osoittama henkilö, joka on metsävastaava.

Viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen

Useissa kannanotoissa todetaan, että viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen ei ole kannatettavaa. Luontoalueet parkkipaikan ympäristössä ovat hyvin kuluneita, ja autoilun lisääntyminen toisi alueelle lisää ihmisiä, jolloin kuluminen entisestään lisääntyy ja luontoalueiden kestävyys heikkenee. Yhdessä kannanotossa muistutetaan, että maailmalaajuisesti herkkiä ja harvinaisia luontokohteita pyritään suojaamaan liian suurelta kulutukselta rajoittamalla ihmisten kulkua. Kannanotoissa todetaan, että asukkaiden toive pääasiallisesta liikkumis- muodosta alueella on kävely.

Vastine

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on viitattu valmisteilla olevaan Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari asemakaavaan (nro 12530), jossa esitetään parkkipaikan laajentamista. Viittaus ei ole kannanotto siihen, että parkkipaikka tulisi rakentaa.

Uutelassa luvatonta pysäköintiä tapahtuu yleisesti teiden vierillä, jolloin penkat kuluvat ja levenevät. Pysäköinnintilannetta seurataan, ja jos on välttämätöntä, parkkipaikkaa laajennetaan. Muutoin laajennusta ei tehdä.

Pääsy Nuottasaareen

Useissa kannanotoissa viitataan hoito- ja käyttösuunnitelmaan, jossa todetaan, että käyttöpainetta pyritään ohjaamaan suunnitelluilta luonnonsuojelualueilta pois avaamalla toisaalla uusia mahdollisuuksia. Reitistöä laajennetaan muutamilla linjauksilla rantaraitin toteutumiseksi, mm. Hallkullanniemen asemakaavoituksen myötä avautuu pääsy Nuottasaareen. Kannanotoissa todetaan Nuottasaaren olleen jo pitkään asukkaiden käytössä ja asukkaat ovat olleet tyytyväisiä siihen sellaiseenaan.

Vastine

Tässä tekstissä viitataan Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelmaan 2017–2026. Teksti ei pidä enää paikkaansa, ja asia korjataan luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

Luonnonsuojelualueiden vieressä olevat alueet ja metsänhoitotoimet

14.03.2022

Kannanotoissa ollaan huolissaan siitä, mitä luonnonsuojelualueita ympäröivillä alueilla tapahtuu, ja todetaan, että niillä on vaikutusta myös luonnonsuojelualueisiin. Useissa kannanotoissa viitataan Uutelan virkistysalueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja alueella tehtyihin metsänhoitotöihin. Suunnitelmaa ehdotetaan päivitettäväksi, ja metsähoitotoimia pidetään rajuina ja ylimitoitettuina.

Vastine

Palaute ohjataan eteenpäin asiaa hoitaville tahoille Kaupunkiympäristön toimialalla.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uutelan_metsä_hks
- 2 Uutelan metsä kartta
- 3 91-54-9904-17_Lainhuutotodistus
- 4 91-54-9908-33_Lainhuutotodistus
- 5 91-435-5-26_Lainhuutotodistus
- 6 91-435-5-43_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6

Tiedoksi

14.03.2022

Asia/7

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Yrityspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 185

HEL 2021-012502 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 09.12.2021 § 258

HEL 2021-012502 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle Uutelan metsän luonnonsuojelualueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Luonnonsuojelualueetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoi, että tulevana vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Käsittely

09.12.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

14.03.2022

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Saana Rossi: Lisätään päätökseen: Luonnonsuojelualuetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi yksimielisesti Saana Rossin vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

§ 203

Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Skatanniemen luonnonsuojelun alueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2021-012503 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus), että se perustaa Skatanniemen luonnonsuojelun alueen sekä vahvistaa alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelun alueen perustamiseksi

Alueen nimi

Skatanniemen luonnonsuojelun alue - Skatauddens naturskyddsområde

Suojelun tarkoitus

Suojelun tarkoitus on säilyttää maisemallisesti ja geologisesti arvokas niemi sekä suojella rantojen ja metsien luontotyyppejä ja niihin sidoksissa olevaa lajistoa.

Alueen kuvaus

Skatanniemen luonnonsuojelun alue muodostuu kolmesta osa-alueesta ja sijaitsee Uutelan etelä- ja kaakkoisosissa.

Niemen eteläisimmässä kärjessä on maisemallisesti upea, meren kolmesta suunnasta ympäröimä kallio. Korkealta ja itäpuoleltaan jyrkkärinteistä kalliolta on hienot näköalat Skatan- ja Vuosaarenselälle. Kallion notkelmissa kasvaa kuivuutta sietäviä kasveja, kuten maksaruohoja, keto-orvokkia ja ruohosipulia. Notkelmissa on myös pieniä suopainanteita rahkasammalkasvustoineen. Kasveja on melko vähän, sillä kallio on virkistyskäytöstä kulunut. Puustona on mäntyjä ja koivuja. Idän jyrkkärinteisten kallioiden alapuolella on kivikkoinen niittyrinta, joka on edustavuudeltaan erinomainen. Niityllä kasvaa meriratamoa ja Helsingissä harvinaista merinätkelmää.

Skatanniemen luonnonsuojelun alueen pohjoisemmat osa-alueet sijaitsevat niemen tyvellä, keskiosan asuintonttien pohjoispuolella. Siellä Skatanniemitie jakaa luonnonsuojelun alueen itäiseen ja läntiseen osa-alueeseen. Molemmille osa-alueille antaa leimansa muinaisjäännettä suojeltu vuosina 1916–18 rakennettu tykkipatteri.

14.03.2022

Länsipuolella maastossa on runsaasti tykkipatterin rakentamisen aikaisia rakenteita, kuten polttouunin jäänteitä, kuonaa ja rakennusten perustuksia. Ne ovat jäämässä kasvillisuuden alle, joka hitaasti leviää paikalle karulla kallioniemellä. Puustona on järeitä mäntyjä, joiden joukossa on nuorempaa puustoa. Maapuuna on lehtipuita. Aluskasvillisuus on heinävaltaista, jonka lisäksi paikalla kasvaa harvakseltaan mustikkaa ja puolukka. Pohjakerroksessa on kangasmetsien sammalia.

Länsipuolella maastossa on runsaasti tykkipatterin rakentamisen aikaisia rakenteita, kuten polttouunin jäänteitä, kuonaa ja rakennusten perustuksia. Ne ovat jäämässä kasvillisuuden alle, joka hitaasti leviää paikalle karulla kallioniemellä. Puustona on järeitä mäntyjä, joiden joukossa on nuorempaa puustoa. Maapuuna on lehtipuita. Aluskasvillisuus on heinävaltaista, jonka lisäksi paikalla kasvaa harvakseltaan mustikkaa ja puolukka. Pohjakerroksessa on kangasmetsien sammalia.

Suojelun perusteet

Skatanniemen luonnonsuojelualue täyttää luonnonsuojelulain edellyttämät luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset. Alueella esiintyy neljää uhanalaista luontotyyppiä yhteensä kahdeksalla kuviolla. Silmälläpidettäviä Itämeren kivikkoisia niittyrintoja on neljällä kuviolla ja erittäin uhanalaisia Itämeren hiekkarantoja yhdellä pienialaisella kuviolla. Metsäalueet muodostavat yhden vaarantuneen tuoreen kankaan kuvion ja niemen kalliit kaksi silmälläpidettävää kalliometsäkuviota.

Skatanniemen luonnonsuojelualue sijaitsee III-luokan kääpäalueella, jolla kasvaa Helsingissä huomionarvoista lajistoa, kuten koralliorakasta, lumikonkääpää ja korokääpää.

Meriharjun edustan metsässä kasvaa lahkaviosammalta, joka on äärimmäisen uhanalainen ja kuuluu luontodirektiivin II-liitteen lajeihin.

Länsiosan rannalta on havaintoja silmälläpidettävästä putkilokasvista pikkusapesta.

Kallioisen Skatanniemen pesimälinnusto on harvalukuinen. Silmälläpidettävistä lajeista alueelta tunnetaan västäräkki.

Kiinteistötiedot

Alue sijaitsee kiinteistöillä 91-435-5-38 ja 91-435-5-40, jotka ovat Helsingin kaupungin omistuksessa.

Rajautuminen ja pinta-ala

Luonnonsuojelualueita esitetään perustettavaksi laajempaan kuin Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 on esitetty. Laajennusta

14.03.2022

ehdotetaan Uutelan itärannalle, jotta rajaukseen saadaan mukaan uhanalaiset ja silmälläpidettävät rantaluontotyypit ja niiden viereistä metsää. Skatanniemessä sijaitsee myös suoraan muinaismuistolaililla suojeltu muinaisjäänös, tykkipatteri. Skatanniemen pohjois- ja länsipuoleisella osa-alueella luonnonsuojelualueen raja on selkeyden vuoksi maa-alueilla yhdistetty muinaisjäänöksen rajaan, jotta molempien suojelukohteiden raja olisi sama.

Skatanniementie halkaisee luonnonsuojelualueen pohjoisosassaan. Itäosan rantojen ja Meriharjun luontotalon välissä raja kulkee metsän poikki. Rannassa ja asuintonttien vieressä luonnonsuojelualue rajautuu kiinteistörajoihin.

Skatanniemen eteläkärjessä luonnonsuojelualueen pohjoispuolella on kiinteistö 91-435-5-37. Karttatietojen mukaan kiinteistörajalla sijaitsee ulkorakennuksia siten, että rajalinja kulkee rakennusten lävitse. Luonnonsuojelualueen raja merkitään tälläkin kohdalla kulkemaan kiinteistörajaa pitkin, sillä rajan eteläpuoleinen alue on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueeksi SL-merkinnällä. Rajalinjaa ei siten ole mahdollista siirtää niin, että rakennukset sijaitsisivat piha-alueella. Helsingin kaupungin maastomittaus käy tarkistamassa rakennusten ja rajalinjan sijainnin, jonka jälkeen ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Luonnonsuojelualueelle ei jää piha-alueen toimintoja.

Skatanniemen luonnonsuojelualueen pinta-ala on 3,95 ha.

Kaavoitus

Yleiskaavassa 2016 Skatanniemi sijoittuu virkistys- ja viheralueelle. Luonnonsuojelualueen sijainti on osoitettu yleiskaavan Kaupunkiluontoteemakartalla. Luonnonsuojeluohjelman mukaan kohteiden tarkempi rajaus tehdään alueen perustamisen yhteydessä.

Asemakaavassa 11510 suojeltavaksi on SL-merkinnällä merkitty luonnonsuojeluohjelman alkuperäisen rajauksen alue. Lähes koko muulla läntisellä osa-alueella on suojeltu muinaismuisto merkintä SM. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on kuultava Museovirastoa. Pienellä osalla alueesta on SL-merkintä eli alue, jolla on luonnonsuojellusta merkitystä.

Itäisen osa-alueen laajennusosat sijaitsevat retkeily- ja virkistysalueella. Alueen läpi on kaavoitettu ulkoilutien linjaus. Koska retkeily ja virkistys on alueella mahdollista luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeenkin, perustaminen ei ole ristiriidassa kaavoituksen kanssa.

Korvaus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Skatanniemen luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuosiksi 2022–2031.

Luonnonhoidon toimenpiteet

Skatanniemessä luonnonympäristö jätetään kehittymään luontaisesti. Vieraslajeja torjutaan.

Hoito- ja käyttösuunnitelmakauden päätteeksi luontotiedot päivitetään ja laaditaan uusi hoito- ja käyttösuunnitelma.

Virkistyskäytön ja kulttuuriympäristön hoidon toimenpiteet

Uutelan luontopolku uudistetaan ja Skatanniemi liitetään reittiin mukaan. Alueelle tulee opaste, jossa kerrotaan luonnosta ja muinaisjäänöksestä. Luonnonsuojelualueen rajat merkitään maastoon.

Reittien varsia hoidetaan kaatamalla tarvittaessa vaaralliset puut korkeintaan vaarallisen puun mitan etäisyydeltä reitistä. Tykkipatteria hoidetaan poistamalla puita, jotka voivat juurillaan vahingoittaa betonirakenteita.

Skatanniemen itärannalla on polku, joka merkitään viralliseksi kulkureitiksi. Polun tilaa seurataan. Tarvittaessa tuodaan soraa tai kivituhkaa liettyville paikoille. Jos polku levenee ja reunukset alkavat kulua, paikalle tehdään perustettu reitti. Tykkipatterilta alas rantapolulle laskeutuva polku on jyrkkä ja kallioinen. Jyrkimmän laskun kohdalle tehdään portaat, jotta merkityn reitin turvallisuuskriteerit täyttyvät.

Luonnonsuojelualueetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Tulevina vuosina kaupungin ympäristöpalvelut pyrkii estämään maaston kulumista tiedottamalla luontoa-alueiden kestävästä käytöstä. Skatanniemeen pystytetään kylttejä ja viittoja, joiden avulla käyttöä ohjataan. Tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan. Kaikki tapahtumat tarvitsevat kaupungin eli maanomistajan luvan ja tällöin kulumista voidaan ehkäistä asettamalla reunaehtoja käytölle.

14.03.2022

Asia/8

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen,
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kaliooperän vahingoittaminen tai muuttaminen,
- kasvien, sienten ja jäkälien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen,
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen,
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen ja
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Liikkumisrajoitukset

Alueella kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista ja
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- toimintarajoitteisen henkilön liikkuminen sähkömoottoroidulla apuvälineellä alueen ulkoiluteillä,
- marjojen ja ruokasienten poimiminen,
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla,
- kiinteistön 091-435-0005-0037 toimintojen siirtäminen pois luonnon-suojelualueelta ja
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä toimenpidesuunnitelmissa tarkemmin osoitetulla tavalla.

14.03.2022

Asia/8

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Skatanniemi_hks
- 2 Skatanniemi kartta
- 3 91-435-5-38_Lainhuutotodistus
- 4 91-435-5-40_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

- Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistaja hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Kustannukset

Uutelassa sijaitsevien neljän luonnonsuojelualueen töiden vuosittaiseen koordinointiin menee n. 40 % kokoaikaisen henkilön työajasta. Työpanos ei jakaudu tasaisesti eri vuosille, vaan on suurin heti luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, jolloin investointeja aletaan toteuttaa. Muutaman vuoden kuluttua opasteiden ja muiden rakenteiden ollessa paikoillaan koordinointiin tarvittava työmäärä vähenee. Samalla vuosittaiseen kunnossapitoon tarvittava panos suurenee.

Alla oleviin kustannuksiin ei sisälly koko Uutelan alueen opasteiden uusiminen. Opasteisiin tulee päivittää uusien luonnonsuojelualueiden tie-

dot. Lisäksi kustannuksista puuttuu kaikilla neljällä luonnonsuojelualueella kulkevan ja niitä yhdistävän luontopolun päivityksen suunnittelu ja toteutus, jonka kustannus on yhteensä 70 000 €.

Myöskään kestävään luonnossa liikkumiseen liittyvä viestintä ei sisälly kustannuksiin.

Suunnittelu ja seuranta 25 000 €/10 vuotta:

Sammaselvitys, kulumisen seuranta sekä luontotietojen kartoitukset ja uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen kauden päätteeksi. (Kulumisen seurannalle ei ole vielä hintaa).

Investointikustannukset 140 000 €/10 vuotta:

Erilliset suunnittelukustannukset: pääopasteen suunnittelu.

Toteutus: pääopasteen rakentaminen ja pystytys; rajatolppien, rauhoitusmääräystaulujen, tulentekokieltojen, polkuviittojen ja luontopolkutilppien suunnittelu, rakentaminen ja pystytys; rantapolun muokkauksen ja portaiden suunnittelu ja rakentaminen; ajoesteiden pystyttäminen muinaisjäänökselle.

Vuosittaisen ylläpidon kustannukset 10 000–15 000 €/v:

Reittien ja rakenteiden tarkastus kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, reittien ja rakenteiden kunnossapito, vaarallisten puiden katkaisu, vieraslajien torjunta, luontovalvonta, tapahtumien luvitus.

Kannanotot

Skatanniemen luonnonsuojelun alueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta on jätetty 14 kannanottoa. Niistä 13 on tullut yksityisiltä henkilöiltä. Kolme henkilöä on allekirjoittanut sekä yhteisen kannanoton että jättänyt oman erillisen. Järjestöiltä on tullut yksi kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä Helsingiltä.

Useimmat kannanotot koskevat kaikkia kolmea valmistelussa samaan aikaan olevaa luonnonsuojelualuetta: Uutelan metsää, Skatanniemeä ja Rudträskiä. Useissa kannanotoissa käsitellään myös samoja asioita. Osa kannanotoissa mainituista asioista koskee luonnonsuojelun alueiden ulkopuolisia alueita. Niitä on käsitelty siltä osin, kuin asia koskee luonnonsuojelualuetta.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on tyytyväinen Uutelan metsän, Skatanniemen ja Rudträskin luonnonsuojelun alueiden tärkeisiin laajennuksiin.

14.03.2022

Helsy toteaa, että hoito- ja käyttösuunnitelmassa kerrotaan Meriharjun huvilan itärannalla kulkevan vanhan, rakennetun polun kunnostuksesta. Uutelan luonnon ja maisemanhoidon kohdalla on ollut vielä hiljattain puhetta maiseman avaamisesta merelle tällä kohdalla harventamalla kyseisen polun ympärillä kasvavaa nuorta kuusikkoa. Helsyn mukaan kuusikko tarjoaa suojaa linnuille, eikä siihen tulisi koskea lainkaan varsinkaan näkymien vuoksi.

Helsy esittää lievempää muotoilua vaarallisten puiden kaatamista koskevaan tekstiin, jossa todetaan, että puita voidaan kaataa korkeintaan puun mitan etäisyydellä reitistä. Helsyn mukaan puun mitta tarkoittaa 15–28m etäisyyttä reitistä, mikä on paljon missä tahansa metsässä. Tällä etäisyydellä mitä todennäköisimmin kasvaa muuta puustoa niin, että se pysäyttää 15–28 m päässä reitiltä kaatuvan rungon.

Pyöräilyyn liittyen Helsy ehdottaa kulunohjausta ja pyöräilykieltoa edes arvokkaimpiin kohtiin, sillä pyöräilyn aiheuttama maaston ja kasvillisuuden voimakas kulumisen on havaittavissa jo nyt monessa paikassa.

Vastine

Luonnonsuojelualueeksi perustettavalla alueella puusto saa kehittyä luontaisesti. Vain vaaralliset puut poistetaan ja jätetään lahopuiksi tai tehdään pötkelöiksi. Polun ympäristö on parempaa III-luokan kääpä-alueetta, jonka hoidoksi suositellaan sitä, että annetaan lahopuun muodostua ja jätetään mahdollisesti kaadettavat puut maahan. Alueelta on myös lahojaviosammalen havaintoja. Lahokasviosammal on erittäin uhanalainen, rauhoitettu ja luontodirektiivin II-liitteen laji.

Vaarallisten puiden kaataminen ja vaarallisten oksien poistaminen kulukuväylien läheisyydestä on sallittua hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja rauhoitusmääräyksissä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan myös latvuksen katkaiseminen lahopuiksi ja pötkelöiden jättäminen. Luonnonsuojelualueilla on usein myös konkeloita eli toista puuta vasten kaatuneita puita. Kun havainto konkelosta tulee tietoon, puu käydään tarkastamassa. Mikäli konkelo arvioidaan vaaralliseksi, se kaadetaan ja jätetään alueelle lahopuiksi. Aina vaaraa ei ole, jolloin konkelo saa jäädä. Käytännössä arvioinnissa tehdään aina tilannekohtaista harkintaa luonnonsuojelualueilla, vaikka konkelot onkin hoito- ja käyttösuunnitelmassa listattu vaarallisiksi puiksi, jotka voidaan kaataa.

Uutelan metsän luonnonsuojelualueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajotuksia. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Maaston kulumista pyritään estämään tiedottamalla luontoalueiden kestä-

västä käytöstä, ja pystyttämällä luontoalueille opasteita. Tarpeen vaatiessa tehdään myös aitoja.

Äärimmäisin keino on muuttaa rauhoitusmääräyksiä ja kieltää kulkeminen joillakin alueilla kokonaan. Jos kulumista ei voida osoittaa tietyn käyttäjäryhmän aiheuttamaksi, kulku on kiellettävä kaikilta. Kiellon noudattamista ei kuitenkaan käytännössä pystytä valvomaan.

Yksityishenkilöiden kannanotot

Luonnonsuojelualueiden perustamista kannatetaan

Kaikissa kannanotoissa suhtaudutaan suojeluun myönteisesti ja useimmissa toivotaan, että suojelua toteutetaan nyt esitettyä laajempaan tai että koko Uutela suojellaan. Uutela mainitaan tärkeänä virkistysalueena ja toisaalta muistutetaan myös siitä, että luonto on tärkeä luonnon itsensä vuoksi, ei pelkästään virkistysalueena. Useat ovat huolissaan koko Uutelan tilasta ja tulevaisuudesta.

Osallistaminen

Osa kommentoijista ovat tyytymättömiä siihen, että asukkaita ei ole kuultu riittävästi. Lisäksi kommentointiaikaa on pidetty lyhyenä. Yhteistyötä toivotaan.

Vastine

Yhteistyötä ja osallistamista järjestetään jatkossa enemmän luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä. Vuosaaren alueelle perustetaan voimassa olevan luonnonsuojeluohjelman mukaan vielä seitsemän uutta luonnonsuojelualuetta (Meri-Rastilan metsä, Varjakanpuisto, Ramsinniemen lehdon laajennus, Mellunmäen luhta, Mustavuoren eteläosa, Porvarinlahden eteläranta ja Kalkkisaari).

Varsinkin suurien luonnonsuojelualueiden ja alueiden kokonaisuuksien yhteydessä on järjestetty tiedotustilaisuuksia ja työpajoja, joissa alueen asukkaiden ja käyttäjäryhmien näkemyksiä on kuultu. Uutelan kohteiden osalta näin ei tehty keväällä 2020 alkaneen koronaepidemian vuoksi. Sen sijaan järjestettiin maastokäyntejä tai kokouksia pienemmissä ryhmissä asukas- ja harrastajajärjestöjen edustajien kanssa. Valmistelun loppuvaiheessa järjestettiin kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä järjestettävä kuuleminen ei ole kaupungille lakisääteistä vaan vapaaehtoista toimintaa. Kuuleminen haluttiin tästä huolimatta järjestää, jotta asukkaiden ja järjestöjen kommentteja saataisiin.

Hoitovastuut

Useissa kannanotoissa pidetään luonnonsuojelualueiden hoitovastuita epäselvinä ja kyseenalaisina. Kannanotoissa muistutetaan, että luonnonsuojelualueilla kunnossapidon lähtökohdat eroavat metsänhoidon ja puistojen kunnossapidon perinteestä. Kannanotoissa todetaan, että pätevien asiantuntijoiden tulee olla vastuussa hoidon suunnittelusta ja toteutuksesta. Tällaisia asiantuntijoita ovat koulutetut biologian alan osaajat. Muutoin on vaarana, että luonnonsuojelualueille tehdään vahinkoa ilman parempaa tietoa.

Useissa kommentteissa kyseenalaistetaan, että kaupungin metsävastaava, joka on vastuussa Uutelassa tehdyistä metsänhoitotoista, toimii hoidon tilaajana myös luonnonsuojelualueilla.

Vastine

Luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavat ympäristöpalveluiden biologit. He vastaavat myös investointien, kuten opastaulujen ja ulkoilureittien, suunnittelun tilaamisesta ja ovat asiantuntijoina mukana rakentamisvaiheessa.

Luonnonsuojelualueiden vuosittaisen hoidon työt tilaa kaupungin osoittama henkilö, joka on metsävastaava.

Viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen

Useissa kannanotoissa todetaan, että viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen ei ole kannatettavaa. Luontoalueet parkkipaikan ympäristössä ovat hyvin kuluneita ja autoilun lisääntyminen tuo alueelle lisää ihmisiä, jolloin kuluminen lisääntyy ja luontoalueiden kestävyys heikenee. Yhdessä kannanotossa muistutetaan, että maailmalaajuisesti herkkiä ja harvinaisia luontokohteita pyritään suojaamaan liian suurelta kulutukselta rajoittamalla ihmisten kulkua. Kannanotoissa todetaan, että asukkaiden toive pääasiallisesta liikkumismuodosta alueella on kävely.

Vastine

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on viitattu valmisteilla olevaan Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari asemakaavaan (nro 12530), jossa esitetään parkkipaikan laajentamista. Viittaus ei ole kannanotto siihen, että parkkipaikka tulisi rakentaa.

Uutelassa luvatonta pysäköintiä tapahtuu yleisesti teiden vierillä, jolloin penkat kuluvat ja levenevät. Pysäköinnintilannetta seurataan, ja jos on välttämätöntä, parkkipaikkaa laajennetaan. Muutoin laajennusta ei tehdä.

14.03.2022

Luonnonsuojelualueiden vieressä olevat alueet ja metsänhoitotoimet

Kannanotoissa ollaan huolissaan siitä, mitä luonnonsuojelualueita ympäröivillä alueilla tapahtuu ja todetaan, että niillä on vaikutusta myös luonnonsuojelualueisiin. Useissa kannanotoissa viitataan Uutelan virkistysalueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja alueella tehtyihin metsänhoitotöihin. Suunnitelmaa ehdotetaan päivitettäväksi, ja metsänhoitotoimia pidetään rajaina ja ylimitoitettuina.

Vastine

Palaute ohjataan eteenpäin asiaa hoitaville tahoille Kaupunkiympäristön toimialalla.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Skatanniemi_hks
- 2 Skatanniemi kartta
- 3 91-435-5-38_Lainhuutotodistus
- 4 91-435-5-40_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Ympäristöpalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 186

HEL 2021-012503 T 11 01 04

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 09.12.2021 § 259

HEL 2021-012503 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle Skatanniemen luonnonsuojelualueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Luonnonsuojelualueita perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoi, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräily tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Käsittely

09.12.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

14.03.2022

Vastaehdotus:

Saana Rossi: Lisätään päätökseen: Luonnonsuojelualuetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi yksimielisesti Saana Rossin vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

§ 204

Hakemus Uudenmaan ELY-keskukselle Rudträskin luonnonsuojelun alueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2021-012507 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus), että se perustaa Rudträskin luonnonsuojelun alueen sekä vahvistaa alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelun alueen perustamiseksi

Luonnonsuojelun alueen nimi

Rudträskin luonnonsuojelun alue - Rudträsk naturskyddsområde

Suojelun tarkoitus

Suojelun tarkoitus on säilyttää arvokkaita luontotyyppisiä ja niiden lajistoa sekä edistää metsien luonnontilaistumista.

Alueen kuvaus ja rajaus

Rudträskin luonnonsuojelun alue sijaitsee Uutelan niemen keskiosassa. Rudträsk on entinen lampi, josta on kaivettu laskuoja mereen 1800-luvun loppupuolella. Kuivumisen seurauksena paikalla on nykyisin kosteikko ja luhta-alue.

Rudträskin keskiosassa on avointa, vetistä järviruokoa kasvavaa luhtaa ja hyvin pieni avovesialue. Lammen pohja muodostuu hapettomaksi talvisin ja keväällä kosteikon keskiosissa haisee rikkivedylle. Rudträsk on muuta Uutelaa alavampaa aluetta, ja Uutelaan kaivetusta ojista virtaa Rudträskin kautta vettä mereen. Luhdan läpi kaivetun valtaojan penkoilla kasvaa tiheää, nuorta koivikkoa.

Avoimen luhdan ympärillä on puustoisia luhtia. Rudträskin eteläosia luonnehtivat tervaleppäluhdet, joissa keskikokoisten ja kookkaiden tervaleppien joukossa kasvaa joitakin hieskoivuja. Puustoisten mäntäiden välisissä kosteissa allikoissa kasvaa mm. keltakurjenmiekkaa, rantakukkaa ja terttualpia. Helsingissä silmälläpidettävä neivaimarre muodostaa mittavia kasvustoja. Tervaleppäluhtien lisäksi Rudträskin ympärillä on koivuluhtia paikassa, jossa on lukuisia sarkaojia. Sarkaojissa kasvaa erilaisia saroja, ojien ulkopuolella valtalajeja ovat terttualpi, rantakukka ja viitaorvokki sekä heinät nurmilauha ja viitakastikka.

Luhtien ympärillä luontotyytit ovat lehtomaisia ja tuoreita kankaita. Lehtomaisten kankaiden puusto vaihtelee havupuuvaltaisista sekametsistä ylitheisiin kuusikoihin ja puustoltaan väljiin sekametsiin. Paikoin pensaskerroksessa on joitakin lehtojen pensaita, kuten taikinamarjaa, lehtokuusamaa ja koiranheittä. Kenttäkerroksessa yleisiä ovat mustikka sekä heinät ja ruohot, kuten oravanmarja, käenkaali, nuokkuhelmikkä, nurmilauha ja viitakastikka. Tuoreet kangasmetsät ovat kuusivaltaisia, valoisia sekametsiä.

Itäosassa Rudträskin luonnonsuojelualue ulottuu mereen, missä on järviruokovaltaista rantaniittyä sekä matelijoille suotuisa kivilaituri.

Rudträskin luonnonsuojelualue noudattaa pääosin Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 esitettyä rajausta. Luonnonsuojelualueen rajoja on selvyuden vuoksi täsmennetty kulkemaan kävelyteiden, ojien ja kiinteistörajojen mukaisesti. Pohjoisosissa raja kulkee metsässä kosteikon reunalla.

Itäosassa Rudträskin rajausta ulottuu Särkkäniemen luonnonsuojelualueeseen saakka. Eri karttapalveluissa Särkkäniemen luonnonsuojelualueen rajat eroavat hieman toisistaan, mutta on tarkoitus, että Rudträskin ja Särkkäniemen luonnonsuojelualueiden rajat ovat yhtenevät. Luonnonsuojelualueen pinta-ala on 11,13 ha.

Suojelun perusteet

Rudträskin alue täyttää luonnonsuojelulain edellyttämät luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset. Alueelta on inventoitu seitsemän uhanalaista tai silmälläpidettävää luontotyyppiä 17 eri kuviolla. Eniten on silmälläpidettäviä lehtomaisia kankaita, joita on kuudella kuviolla. Erittäin uhanalaisia lehtokorpia on neljällä ja tervaleppäluhtia kahdella kuviolla. Erittäin uhanalaisia ovat myös ruoho- ja sarakorvet, joita on yksi kuvio kumpaakin. Vaarantuneita tuoreita kankaita on kahdella ja tupasvillarämettä yhdellä kuviolla.

Rudträskin etelä- ja itäosat muodostavat lähes kokonaisuudessaan I-luokan kääpäalueen. Alueella on merkitystä etenkin kuusella ja koivulla elävän lajiston kannalta. Arvokasta elinympäristöä kuvaavia indikaattorilajeja on havaittu 28. Alueella on useita silmälläpidettäviä tai alueellisesti uhanalaisia lajeja, kuten rustikka, sirpikäpää ja viherkarhikka.

Rudträskin alueella tavataan lahokaviosammalta, joka on erittäin uhanalainen ja kuuluu luontodirektiivin II-liitteen lajeihin. Rudträskin itäpuolen esiintymä on yksi tärkeimpiä esiintymiä Vuosaaren alueella.

Rudträskin alueella elää viitasammakko, joka on luontodirektiivin IV-liitteen tiukasti suojeltu laji. Koko Uutela on tärkeä matelija- ja sammakkoeläinalue.

Rudträskiltä on kirjattu 34 pesivää lintulajia, joista suuri osa on tulkittu metsänilmentäjiksi. Tällaisia ovat sirittäjä, puukiiپیjä ja pikkusieppo, joka kuuluu lintudirektiivin I-liitteen lajeihin. Myös palokärki, joka kuuluu II-liitteen lajeihin, on viihtynyt alueella. Uutela on merkittävä lepakkoalue.

Kiinteistötiedot ja omistus

Alue sijaitsee kiinteistöillä 91-435-5-43, 91-54-9908-34, 91-54-9901-0, 91-435-5-59 ja 91-435-1-251, jotka ovat Helsingin kaupungin omistuksessa.

Kaavoitus

Yleiskaavassa 2016 Rudträsk sijaitsee virkistys- ja viheralueella. Luonnonsuojeluohjelmaan 2015–2024 kuuluvan kohteen rajaus on merkitty Kaupunkiluonto-teemakarttaan.

Asemakaavassa 11510 Rudträsk sijaitsee virkistys- ja viheralueella. Luhta-alueilla ilman reunametsiä on kaavassa merkintä SL eli alueen osaa, jolla on luonnonsuojelullista merkitystä. Luhdan poikki on tehty varaus ulkoilutielle. Luhdan pohjoispuolella on likimääräinen varaus jalankululle ja pyöräilylle osoitetulle reitille. Sen toteuttamisessa tulee noudattaa maaston korkeusasemaa ja välttää puiden kaatamista. Toimenpiteitä, joista on haittaa luonnolle tai maisemalle tulee välttää. Asemakaavassa on myös varaus Skatanniementielle. Katu alkaa pohjoisesta Itäreimarintieltä ja kulkee Rudträskin itäosan läpi jatkuen sieltä etelään. Kaavamääräysten mukaan katu tulee rakentaa virkistysympäristöön soveltuvalla tavalla. Rudträskin kohdalle on varattu alue eläinten alikulkutunnelia varten.

Asemakaavaan merkityt ulkoilureitit ja katu jäävät rasitteeksi luonnonsuojelualueelle.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Rudträskin luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuosiksi 2022–2031.

Luonnonhoidon toimenpiteet

Rudträskin luhtien ja metsien annetaan kehittyä luontaisesti. Alueella torjutaan vieraslajeja.

Hoito- ja käyttösuunnitelmakauden päätteeksi luontotiedot päivitetään ja laaditaan uusi hoito- ja käyttösuunnitelma.

Virkistyskäytön toimenpiteet

Uutelan luontopolku uudistetaan ja Rudträsk lisätään polun reitille. Alueelle tulee opaste, jossa kerrotaan paikan luonnosta. Luonnonsuojelualan rajat merkitään maastoon. Reittien varsia hoidetaan kaatamalla tarvittaessa vaaralliset puut korkeintaan vaarallisen puun mitan etäisyydeltä reitistä.

Rudträskin pohjoispuolella kulku on hajautunut usealle eri polulle. Syn-tyneistä polkulinjauksista valitaan yksi, josta tehdään merkitty reitti. Reitti voidaan perustaa osittain tai kokonaan. Linjaus pidetään n. 1–1,5 m levyisenä ja puita kaadetaan mahdollisimman vähän. Tarkoituksena on saada kulku ohjautumaan yhdelle reitille, jolloin kasvillisuus pääsee palautumaan muualla.

Luonnonsuojelualuetta perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyt-örajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla. Rajoitukset tulisi pys-tyä kohdentamaan siihen käyttäjäryhmään, joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoit-taminen on käytännössä hankalaa. Tulevina vuosina ympäristöpalvelut pyrkii estämään maaston kulumista tiedottamalla luontoalueiden kestä-västä käytöstä. Tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tar-kasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumis-ta aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uu-destaan. Rudträskissä tiedotus on erityisen tärkeää, sillä luhdan herkkä kasvillisuus tallautuu helposti. Kaikki tapahtumat tarvitsevat kaupungin eli maanomistajan luvan, ja luvan hakemisen yhteydessä voidaan mää-rittää käytölle reunaehdoja siten, että kulumista ehkäistään etenkin ke-väällä ja alkukesällä, jolloin luonto on haavoittuvimmillaan.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen,
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kal-lioperän vahingoittaminen tai muuttaminen,

14.03.2022

- kasvien, sienten ja jäkälien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen,
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen,
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen ja
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Liikkumisrajoitukset

Alueella on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista,
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- toimintarajoitteisen henkilön liikkuminen sähkömoottoroidulla apuvälineellä alueen ulkoiluteilla,
- marjojen ja ruokasienten poimiminen,
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahopuuksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen,
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla,
- lainvoimaiseen asemakaavaan merkittyjen teiden ja niihin liittyvien rakenteiden rakentaminen asemakaavan määräysten mukaan ja
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä toimenpidesuunnitelmissa tarkemmin osoitetulla tavalla.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

14.03.2022

Asia/9

- 1 Rudträsk_hks
- 2 Rudträsk_kartta
- 3 91-435-5-43_Lainhuutotodistus
- 4 91-54-9901-0_Lainhuutotodistus
- 5 91-54-9908-34_Lainhuutotodistus
- 6 91-435-1-251_Lainhuutotodistus
- 7 91-435-5-59_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistaja hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Kustannukset

Uutelassa sijaitsevien neljän luonnonsuojelualueen töiden vuosittaiseen koordinointiin menee n. 40 % kokoaikaisen henkilön työajasta. Työpanos ei jakaudu tasaisesti eri vuosille, vaan on suurin heti luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, jolloin investointeja aletaan toteuttaa. Muutaman vuoden kuluttua opasteiden ja muiden rakenteiden ollessa paikoillaan koordinointiin tarvittava työmäärä vähenee. Samalla vuosittaiseen kunnossapitoon tarvittava panos suurenee.

Alla oleviin kustannuksiin ei sisälly koko Uutelan alueen opasteiden uusiminen. Opasteisiin tulee päivittää uusien luonnonsuojelualueiden tiedot. Lisäksi kustannuksista puuttuu kaikilla neljällä luonnonsuojelualueella.

eella kulkevan ja niitä yhdistävän luontopolun päivityksen suunnittelu ja toteutus, jonka kustannus on yhteensä 70 000 €.

Myöskään kestävään luonnossa liikkumiseen liittyvä viestintä ei sisälly kustannuksiin.

Suunnittelu ja seuranta 40 000 €/10 vuotta:

Hydrologinen selvitys, kulumisen seuranta sekä luontotietojen kartoitukset ja uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen kauden päätteeksi. (Kulumisen seurannalla ei ole vielä hintaa.)

Investointikustannukset 142 000 €/10 vuotta:

Erilliset suunnittelukustannukset: pääopasteen suunnittelu.

Toteutus: pääopasteen rakentaminen ja pystytys, rajatolppien, rauhoitusmääräystaulujen, tulentekokieltojen, polkuviittojen ja luontopolkutilppien suunnittelu, rakentaminen ja pystytys, pohjoispuoleisen reitin suunnittelu ja rakentaminen (tässä vain luonnonsuojelualueella sijaitsevan osuuden kustannus) sekä kahden sillan ja yhden siltarummun uusimisen suunnittelu ja rakentaminen.

Vuosittaisen ylläpidon kustannukset 10 000–15 000 €/vuosi:

Reittien ja rakenteiden tarkastus kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, reittien ja rakenteiden kunnossapito, vaarallisten puiden katkaisu, vieraslajien torjunta, luontovalvonta, tapahtumien luvitus.

Kannanotot

Rudträskin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta on jätetty 12 kannanottoa. Niistä 11 on tullut yksityisiltä henkilöiltä. Kolme henkilöä on allekirjoittanut sekä yhteisen kannanoton että jättänyt oman erillisen. Järjestöiltä on tullut yksi kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä Helsingiltä.

Useimmat kannanotot koskevat kaikkia kolmea valmistelussa samaan aikaan olevaa luonnonsuojelualueita: Uutelan metsää, Skatanniemeä ja Rudträskiä. Useissa kannanotoissa käsitellään myös samoja asioita. Sen vuoksi monia kysymyksiä käsitellään tässä yhteisesti. Osa kannanotoissa mainituista asioista koskee luonnonsuojelualueiden ulkopuolisia alueita. Niitä on käsitelty tässä siltä osin, kuin asia koskee luonnonsuojelualueita.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen kommentit

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys on tyytyväinen Uutelan metsän, Skatanniemen ja Rudträskin luonnonsuojelualueiden tärkeisiin laajennuksiin.

Helsy toteaa, että Rudträskin hoito- ja käyttösuunnitelmaa tehdessä on otettu esiin mahdollisuus palauttaa puroksi oja, joka virtaa Rudträskiltä mereen. Kunnostamisella elvyttäisiin virran monimuotoisuutta.

Lisäksi Helsy toteaa, että Rudträskin pohjoispuolelle suunniteltu ulkoilureitti, jolla rajoitetaan metsässä jo tapahtunutta laajaa kulumista, on tervetullut ja toivottavasti rakennetaan pikaisesti.

Helsy esittää lievempää muotoilua vaarallisten puiden kaatamista koskevaan tekstiin, jossa todetaan, että puita voidaan kaataa korkeintaan puun mitan etäisyydellä reitistä. Helsingin mukaan puun mitta tarkoittaa 15–28 m etäisyyttä reitistä, mikä on paljon missä tahansa metsässä. Tällä etäisyydellä mitä todennäköisimmin kasvaa muuta puustoa niin, että se pysäyttää 15–28 m päässä reitiltä kaatuvan rungon.

Pyöräilyyn liittyen Helsy ehdottaa kulunohjausta ja pyöräilykieltoa edes arvokkaimpiin kohtiin, sillä pyöräilyn aiheuttama maaston ja kasvillisuuden voimakas kuluminen on havaittavissa jo nyt monessa paikassa.

Vastine:

Rudträskin hoito- ja käyttösuunnitelman kaudella tehdään hydrologinen selvitys kosteikon valuma-alueella. Tarkoituksena on saada tietoa, millaisia Rudträskille tulevat virtaamat ovat ja miten vettä virtaa Rudträskistä mereen. Vesitasapainon selvittäminen auttaa myös arvioimaan alueen kuivumista ja luhtien tulevaisuuden kehitystä. Samassa yhteydessä on mahdollista selvittää ojan luonnonmukaistamisen edellytyksiä.

Vaarallisten puiden kaataminen ja vaarallisten oksien poistaminen kulkuväylien läheisyydestä on sallittua hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja rauhoitusmääräyksissä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan myös latvuksen katkaiseminen lahopuiksi ja pökölöiden jättäminen. Luonnonsuojelualueilla on usein myös konkeloita eli toista puuta vasten kaatuneita puita. Kun havainto konkelosta tulee tietoon, puu käydään tarkastamassa. Mikäli konkelo arvioidaan vaaralliseksi, se kaadetaan ja jätetään alueelle lahopuiksi. Aina vaaraa ei ole, jolloin konkelo saa jäädä. Käytännössä arvioinnissa tehdään aina tilannekohtaista harkintaa luonnonsuojelualueilla, vaikka konkelot onkin hoito- ja käyttösuunnitelmassa listattu vaarallisiksi puiksi, jotka voidaan kaataa.

Uutelan metsän luonnonsuojelualueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia. Rajoitukset tulisi pystyä kohdentamaan siihen käyttäjärühmään,

joka kulumisen aiheuttaa, ja sille paikalle, missä kulumista tapahtuu. Tietyn ryhmän ja paikan osoittaminen on käytännössä hankalaa. Maaston kulumista pyritään estämään tiedottamalla luontoalueiden kestävästä käytöstä, ja pystyttämällä luontoalueille opasteita. Tarpeen vaatiessa tehdään myös aitoja.

Äärimmäisin keino on muuttaa rauhoitusmääräyksiä ja kieltää kulkeminen joillakin alueilla kokonaan. Jos kulumista ei voida osoittaa tietyn käyttäjäryhmän aiheuttamaksi, kulku on kiellettävä kaikilta. Kiellon noudattamista ei kuitenkaan käytännössä pystytä valvomaan.

Yksityishenkilöiden kommentit

Luonnonsuojelualueiden perustamista kannatetaan

Kaikissa kannanotoissa suhtaudutaan suojeluun myönteisesti, ja useimmissa toivotaan, että suojelua toteutetaan nyt esitettyä laajempaan tai että koko Uutela suojellaan. Uutela mainitaan tärkeänä virkistysalueena ja toisaalta muistutetaan myös siitä, että luonto on tärkeä luonnon itsensä vuoksi, ei pelkästään virkistysalueena. Useat kirjoittajat ovat huolissaan koko Uutelan tilasta ja tulevaisuudesta.

Ranta-alueen laiduntaminen

Useissa kannanotoissa kritisoidaan Rudträskin ranta-alueen kunnostamista laitumeksi. Kannanottojen mukaan pitää olla painavat perusteet, jotta luonnonsuojelualueilla voidaan tehdä luonnon muokkausta. Rudträskin laidunnettava alue on vain 0,09 ha, joten se ei yksinään riitä laitumeksi, vaan mukaan on otettava maata myös viereiseltä Särkkäniemen luonnonsuojelualueelta, joka näin ollen myös tulisi laidunnuksen piiriin. Kannanottojen mukaan laidunnus lisää maaperän ja metsänpohjan kulumista, joka jo nykyään on suurta. Myöskään metsän raivausta ei haluta lisää. Kannanotoissa todetaan, että muualla Uutelassa on paremmin laidunnukseen sopivia alueita. Lisäksi asukkaat haluavat säilyttää mahdollisuuden käyttää Särkkäniemen luonnonsuojelualueita virkistysalueena ja päästä nauttimaan merellisestä Helsingistä.

Vastine:

Tällä hetkellä Rudträskin laidunnukseen osoitettavat alueet on määritetty Itämeren suurruohostoiksi, joka on elinvoimainen luontotyyppi. Rantaniityt ovat kuitenkin perinnebiotooppeina äärimmäisen uhanalaisia koko maassa, mikä puoltaa sitä, että alueita aletaan kunnostaa rantaniityiksi. Rudträskin niitty on hyvin pieni eikä sieltä ole löydetty merkittävää lajistoa. Uutelan perinnebiotooppien kokonaisuudessa sen merkitys on vähäinen. Lisäksi Uutelassa on tällä hetkellä paljon alueita, jotka soveltuvat Rudträskin pientä, kapeaa ja eristynyttä aluetta paremmin

laitumina hoidettaviksi. Rudträskiä laidunnettaessa kustannus-hyöty – suhde olisi heikko. Rudträskin laidunnukseen ottaminen vaatisi lisäksi Särkkäniemen laiduntamista, jolloin virkistyskäyttö ei olisi mahdollista laidunnuksen aikana. Särkkäniemi on suosittu virkistysalue ja tärkeä rengasreitin osa. Tämän vuoksi hoito- ja käyttösuunnitelmasta on poistettu Rudträskin laidunnus ja niitto.

Skatanniementien rakentaminen

Monissa kannanotoissa ollaan huolissaan asemakaavaan merkityn Skatanniementien kaavavarauksesta ja tien mahdollisesta rakentamisesta. Toteutuessaan tie rakennettaisiin Rudträskin itäosan läpi. Kaavaan merkitty tie jää rasitteeksi perustettavalle luonnonsuojelualueelle. Kannanotoissa todetaan, että hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei oteta lainkaan kantaa tien vaikutuksiin luonnonsuojelualueeseen. Tie pirstoisi alueen ja muuttaisi sen olemusta. Kommenteissa mainitaan, että satamassa on ollut useana kesänä moottoriajoneuvojen epävirallisia kiihdytysajoja, ja uusi tie olisi kiihdyttäjille kutsu suoraan luonnonsuojelualueen sydämeen. Tie lisäisi myös satamasta tulevan äänisaasteen määrää. Lisäksi todetaan, että Utelassa pitäisi kaikin tavoin pyrkiä vähentämään autoilun määrää ja kannustaa liikkumaan jalkaisin siihen varattuja reittejä pitkin. Mikäli tie rakennetaan, tulee tehdä kunnollinen vaikutusten arviointi.

Vastine:

Skatanniementie on merkitty kaavavarauksena lainvoimaiseen asemakaavaan, joten se jää luonnonsuojelualueen rasitteeksi. Yleisötilaisuutta 15.11.2021 varten asemakaavoituksesta saatiin kuitenkin tieto, että tällä hetkellä ei ole mitään suunnitelmia tien rakentamiseksi.

Asemakaavan hyväksymisen jälkeen tien linjaukselta on löydetty merkittävä lahokaviosammalen esiintymä Rudträskin itäpuolelta. Esiintymä on yksi merkittävimmistä koko Vuosaaressa. Lahokaviosammal on erittäin uhanalainen, rauhoitettu ja luontodirektiivin II-liitteen laji. Myös metsien lintulajisto on runsas Rudträskin itäpuolella.

Osallistaminen

Osa kommentoijista ovat tyytymättömiä siihen, että asukkaita ei ole kuultu riittävästi. Lisäksi kommentointiaikaa on pidetty lyhyenä. Yhteistyötä toivotaan.

Vastine

Yhteistyötä ja osallistamista järjestetään jatkossa enemmän luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä. Vuosaaren alueelle peruste-

taan voimassa olevan luonnonsuojeluohjelman mukaan vielä seitsemän uutta luonnonsuojelualuetta (Meri-Rastilan metsä, Varjakanpuisto, Ramsinniemen lehdon laajennus, Mellunmäen luhta, Mustavuoren eteläosa, Porvarinlahden eteläranta ja Kalkkisaari).

Varsinkin suurien luonnonsuojelualueiden ja alueiden kokonaisuuksien yhteydessä on järjestetty tiedotustilaisuuksia ja työpajoja, joissa alueen asukkaiden ja käyttäjäryhmien näkemyksiä on kuultu. Uutelan kohteiden osalta näin ei tehty keväällä 2020 alkaneen koronaepidemian vuoksi. Sen sijaan järjestettiin maastokäyntejä tai kokouksia pienemmissä ryhmissä asukas- ja harrastajajärjestöjen edustajien kanssa. Valmistelun loppuvaiheessa järjestettiin kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Luonnonsuojelualueiden perustamisen yhteydessä järjestettävä kuuleminen ei ole kaupungille lakisääteistä vaan vapaaehtoista toimintaa. Kuuleminen haluttiin tästä huolimatta järjestää, jotta asukkaiden ja järjestöjen kommentteja saataisiin.

Hoitovastuut

Useissa kannanotoissa pidetään luonnonsuojelualueiden hoitovastuita epäselvinä ja kyseenalaisina. Kannanotoissa muistutetaan, että luonnonsuojelualueilla kunnossapidon lähtökohdat eroavat metsänhoidon ja puistojen kunnossapidon perinteestä. Kannanotoissa todetaan, että pätevien asiantuntijoiden tulee olla vastuussa hoidon suunnittelusta ja toteutuksesta. Tällaisia asiantuntijoita ovat koulutetut biologian alan osaajat. Muutoin on vaarana, että luonnonsuojelualueille tehdään vahinkoa ilman parempaa tietoa.

Useissa kommentteissa kyseenalaistetaan, että kaupungin metsävastaava, joka on vastuussa Uutelassa tehdyistä metsänhoitotoista, toimii hoidon tilaajana myös luonnonsuojelualueilla.

Vastine

Luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavat Ympäristöpalveluiden biologit. He vastaavat myös investointien, kuten opastaulujen ja ulkoilureittien, suunnittelun tilaamisesta ja ovat asiantuntijoina mukana rakentamisvaiheessa.

Luonnonsuojelualueiden vuosittaisen hoidon työt tilaa kaupungin osoittama henkilö, joka on metsävastaava.

Viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen

Useissa kannanotoissa todetaan, että viljelypalsta-alueen parkkipaikan laajentaminen ei ole kannatettavaa. Luontoalueet parkkipaikan ympär-

14.03.2022

ristössä ovat hyvin kuluneita, ja autoilun lisääntyminen toisi alueelle lisää ihmisiä, jolloin kuluminen entisestään lisääntyy ja luontoalueiden kestävyys heikkenee. Yhdessä kannanotossa muistutetaan, että maailmalaajuisesti herkkiä ja harvinaisia luontokohteita pyritään suojaamaan liian suurelta kulutukselta rajoittamalla ihmisten kulkua. Kannanotoissa todetaan, että asukkaiden toive pääasiallisesta liikkumis muodosta alueella on kävely.

Vastine

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on viitattu valmisteilla olevaan Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari asemakaavaan (nro 12530), jossa esitetään parkkipaikan laajentamista. Viittaus ei ole kannanotto siihen, että parkkipaikka tulisi rakentaa.

Uutelassa luvatonta pysäköintiä tapahtuu yleisesti teiden vierillä, jolloin penkat kuluvat ja levenevät. Pysäköinnintilannetta seurataan, ja jos on välttämätöntä, parkkipaikkaa laajennetaan. Muutoin laajennusta ei tehdä.

Luonnonsuojelualueiden vieressä olevat alueet ja metsänhoitotoimet

Kannanotoissa ollaan huolissaan siitä, mitä luonnonsuojelualueita ympäröivillä alueilla tapahtuu, ja todetaan, että niillä on vaikutusta myös luonnonsuojelualueisiin. Useissa kannanotoissa viitataan Uutelan virkistysalueen hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja alueella tehtyihin metsänhoitotöihin. Suunnitelmaa ehdotetaan päivitettäväksi, ja metsähoitotoimia pidetään rajuina ja ylimitoitettuina.

Vastine

Palaute ohjataan eteenpäin asiaa hoitaville tahoille Kaupunkiympäristön toimialalla.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esityksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Rudträsk_hks

14.03.2022

Asia/9

- 2 Rudträsk_kartta
- 3 91-435-5-43_Lainhuutotodistus
- 4 91-54-9901-0_Lainhuutotodistus
- 5 91-54-9908-34_Lainhuutotodistus
- 6 91-435-1-251_Lainhuutotodistus
- 7 91-435-5-59_Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Ympäristöpalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 187

HEL 2021-012507 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

Asia/9

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 09.12.2021 § 257

HEL 2021-012507 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle luonnonsuojelualueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Luonnonsuojelualueita perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoi, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Käsittely

09.12.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Saana Rossi: Lisätään päätökseen: Luonnonsuojelualueita perustettaessa alueelle ei tehdä kulku- tai käyttörajoituksia, mutta pyöräilyä ohjataan opasteilla.

Ympäristö- ja lupajaosto katsoo, että tulevina vuosina maaston kulumista tulee seurata tarkasti. Mikäli kyltit ja ohjeet eivät auta, tulee pyöräilyn tai muun kulumista aiheuttavan toiminnan rajoittamisen mahdollisuutta tarkastella uudestaan.

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi yksimielisesti Saana Rossin vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062

14.03.2022

Asia/9

hanna.seitapuro(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.03.2022

Asia/10

§ 205

Vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteerien tarkistaminen

HEL 2022-000352 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus muutti kaupunginhallituksen päätöksessä 25.11.2019 § 807 määriteltyjä vähäpäästöisille ajoneuvoille asetettuja kriteereitä siten, että kaupunginvaltuuston 16.2.2011 § 31 hyväksymä 50 % alennus voimassa olevista pysäköintimaksuista sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen lunastamismaksusta voidaan 15.3.2022 alkaen antaa ajoneuvolain (1090/2002) mukaisille ajoneuvoille seuraavien kriteerien täytyessä:

1. Vähäpäästöisten henkilö- ja pakettiautojen (ml. hybridit) CO₂-päästöt ovat enintään 50 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä ja enintään 37 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä mitattuna.
2. Kaikkien ajoneuvojen CO₂-päästökriteerin täyttymiseksi riittää, että päästöarvo täyttää edellä asetetut ehdot vähintään toisella päästömittausmenetelmällä.
3. Kaikkien ajoneuvojen Euro-päästöluokka on vähintään Euro 6.
4. Kaikki täyssähköautot ja täyssähkökäyttöiset L-luokan ajoneuvot (moottoripyörät, mopot, kolmi- ja nelipyörät sekä kevyet nelipyörät eli mopoautot) ovat vähäpäästöisiä.

Tarkistuksen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuville ajoneuvoille pysäköintietuus on voimassa vuoden 2022 loppuun asti.

Pysäköintietuutta ei myönnetä takautuvasti.

Kriteereitä päivitetään kahden vuoden välein. Hiilidioksidiraja kiristyy jatkossa markkinatilanteen mukaan kohti täyssähkövaatimusta eli päästörajaa 0 g/km.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti vähäpäästöisten ajoneuvojen edistämisestä ja ympäristövyöhykkeen perustamisesta Helsinkiin 31.5.2010 § 697 ilmansuojelutyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Vähäpäästöisten henkilöautojen pysäköintietuus otettiin käyttöön huhtikuussa 2011. Täyssähkökäyttöiset mopoautot otettiin kriteerien piiriin kaupunginhallituksen päätöksellä 9.5.2011 § 476. Kriteerejä päätettiin tarkistaa kahden vuoden välein. Ensimmäinen tarkistus käsiteltiin ilmansuojelutyöryhmässä 24.4.2013 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 9.6.2014 § 673. Toinen tarkistus käsiteltiin ilmansuojelutyöryhmässä 6.10.2016 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 14.11.2016 § 1025. Kolmas tarkistus käsiteltiin ilmansuojelun ja meluntorjunnan työryhmässä 27.8.2019 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 25.11.2019 § 807. Ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmä on tehnyt neljännen tarkistusesityksen, joka on pohjana nyt esitettäviin tarkistuksiin.

Kriteerien tarkistusesityksessä merkittävin muutos nykyisiin kriteereihin on yhden CO₂-päästörajan asettaminen kaikille ajoneuvoille käyttövoimasta riippumatta. Päästöraja on siis teknologianeutraali, ja ajoneuvo saa käyttövoimasta riippumatta alennuksen, jos sen päästöt ovat enintään eli 50 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä tai 37 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä mitattuna. Käytännössä tämän kriteerin täyttävät ajoneuvot ovat pääasiassa täyssähköautoja ja ladattavia hybridejä.

Toinen merkittävä muutos kriteereihin on kaupungin omien vähäpäästöisten ajoneuvojen poistaminen pysäköintialennuksen vähäpäästöisyyskriteereiden soveltamisen piiristä. Ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmässä on päätetty, että kaupungin omia ajoneuvohankintoja koskevat jatkossa erilliset velvoittavat ympäristökriteerit. Työryhmä tekee keväällä 2022 esityksen kaupunginhallitukselle ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankintojen ympäristökriteerien käyttöönotosta. Tämä kriteerikonaisuus ottaa huomioon vaatimukset, jotka 2.8.2021 voimaan tullut laki tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnoista (740/2021) asettaa Helsingin kaupungille. Lailla on pantu täytäntöön puhtaiden ja energiatehokkaiden moottoriajoneuvojen edistämisestä annetun direktiivin 2009/33/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1161. Direktiivi edellyttää vähimmäisvaatimuksia puhtaalle kalustolle julkisissa ajoneuvo- ja liikennepalveluhankinnoissa.

CO₂-kriteerien esitystapa muuttuu niin, että käytössä oleva WLTP-mittaustapa esitetään ensimmäisenä ja vanha NEDC-mittaustapa toisena kriteeriesityksessä.

Kriteerimuutosten myötä etuuden piiristä pois jääville ajoneuvoille pysäköintietuus on voimassa vuoden 2022 loppuun asti.

Kriteereitä päivitetään kahden vuoden välein. Hiilidioksidiraja kiristyy jatkossa markkinatilanteen mukaan kohti täyssähkövaatimusta eli päästörajaa 0 g/km.

Yhden CO₂-rajan asettaminen on perusteltua ajoneuvotekniikan, autojen päästökehityksen ja Helsingin kiristyneiden ilmastotavoitteiden myötä. Yksi raja myös selkeyttää pysäköintietuuskäytäntöä ja siitä tiedottamista.

Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 on nostanut liikenteen sähköistymisen tärkeään rooliin kaupungin kiristyneen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa. Hiilineutraali Helsinki -ohjausryhmä on tämän lisäksi 10.12.2021 linjannut, että Helsingin tavoitteena on liikennesektorin sähköistyminen ja vetyistyminen.

CO₂-tason kiristäminen tasolle 50 g/km (WLTP) ohjaa vähäpäästöisyysalennusta voimakkaammin kohti Hiilineutraali Helsinki -ohjelman tavoitetta kasvattaa sähköautojen osuus 30 % Helsingin ajoneuvokannasta vuoteen 2035 mennessä. Kyseinen päästöraja on myös linjassa EU:n puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen direktiivin (EU 2019/1161) vähäpäästöisyyden määritelmän kanssa, jota sovelletaan esimerkiksi kaupungin omissa hankinnoissa.

Tähän asti vähäpäästöisyysalennuksessa on asetettu bensiini-, diesel- ja kaasuautoille eri tasoiset CO₂-kriteerit erilaisen päästökehityksen takia. Syynä on ollut terveydelle haitallisia päästöjä rajoittavan Euro-luokan eroavaisuudet typenoksidipäästöissä, erityisesti dieselajoneuvoilla. Edellisessä päivityksessä tehty Euro-luokan nosto tasolle Euro 6 tasasi näitä eroja merkittävästi. Tämän myötä käyttövoimia ei tarvitse enää eriyttää CO₂-kriteerillä typenoksidipäästöjen rajoittamisen näkökulmasta.

Sähköisten ajoneuvojen markkinat ovat lisäksi kehittyneet merkittävästi. Tämän kehityksen on arvioitu kiihtyvän seuraavan kahden vuoden aikana. Vuonna 2021 ladattavien autojen markkinaosuus ensirekisteröinneistä oli Suomessa yli 30 %, josta täyssähköautojen osuus oli 10 %. Helsingissä ladattavien autojen osuus ensirekisteröinneistä oli vuonna 2021 n. 41 % kaikista ensirekisteröinneistä, josta täyssähköautoja oli n. 15 %. Henkilöautoissa sähköautomalleja on hyvin laajasti tarjolla ja Euroopassa markkinoille on odotettavissa yli 100 uutta mallia

vuoteen 2024 mennessä. Pysäköintialennus koskee myös pakettiautoja, joiden kohdalla sähköautomarkkinat ovat vasta kehitymässä. Etuudella halutaan kuitenkin ennakoivasti kannustaa myös pakettiautokannan sähköistymiseen.

Sähköautojen ja ladattavien hybridien pienemmät käyttökustannukset tasoittavat hintaeroa suhteessa polttomoottoriautoihin, vaikka ladattavat ajoneuvot ovatkin vielä keskimäärin kalliimpia kuin polttomoottoriautot. Markkinoilta löytyy kuitenkin jo polttomoottoriautojen hintaa vastavia sähköautoja. Markkinoiden kehitys laskee todennäköisesti hintoja voimakkaasti seuraavan kahden vuoden aikana. Valtio kompensoi sähköautojen kustannuksia mm. hankintatuella. Valtion ja kaupungin kannustimet kehittävät myös osaltaan käytettyjen sähköautojen markkinoita.

Päästörajan 50 g/km (WLTP) rajan piirissä markkinoilla on tällä hetkellä käytännössä eniten täyssähköautoja ja ladattavia hybridejä. Rajan asettaminen tasolle 50 g/km rajaa isot ladattavat katumaasturit pois alennuksen piiristä. Näiden ajoneuvojen CO₂- ja terveydelle haitalliset päästöt ovat merkittävät, kun ajetaan ilman sähköä ja ne rajataan päästösyistä pois etuuden piiristä.

CO₂-päästörajan tarkistamisen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuisi 8 784 ajoneuvoa (lokakuun 2021 tilanne). Etuuden piirissä olevien ajoneuvojen määrä on kasvanut merkittävästä viime vuosina. Tällä hetkellä alennus on myönnetty 18 388 ajoneuvolle (lokakuun 2021 tilanne), kun vuonna 2019 alennuksen piirissä oli n. 15 000 ja vuonna 2017 n. 2 900 ajoneuvoa. Vähäpäästöisyyskriteereitä on näin syytä kiristää myös kannustimen ohjaavuuden kannalta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Ympäristöpalvelut
Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut

14.03.2022

Asia/10

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 188

HEL 2022-000352 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silja Borgarsdottir Sandelin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 206

Helsingin kävelyn edistämishjelma

HEL 2020-003491 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Helsingin kävelyn edistämishjelman (liite 1) ohjeellisena noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus totesi samalla, että ohjelman valmistelun ja päätöksenteon välisenä ajanjaksona Helsingin päästövähennystavoite on kiristynyt. Tämä osaltaan edellyttää, että ohjelmassa kuvattuja tavoitteita viedään eteenpäin määrätietoisesti ja mahdollisimman nopeassa aikataulussa.

Paikoissa joissa vaikutus kävelyolosuhteisiin on suurin, priorisoidaan jalankulkua rohkeasti ja määrätietoisesti niin että tarjotaan edellytykset toimivalle, kauniille ja viihtyisälle kävely-ympäristölle. Tämä tulee huomioida toimenpiteiden 1 ja 2 toteutuksessa.

Jalankulun väylien ylläpidon kehittäminen ja ylläpidon tason parantaminen ovat kiireellisiä toimia kaupungissa jossa talvet ovat vaihtelevia, kasvavassa määrin jäisiä ja jossa ikääntyvän väestön mahdollisuudet liikkua talvisin riippuvat kävelyn olosuhteista ja tästä kehittämistyötä. Kaupunginhallitus kiirehtii toimenpidettä 3.

Käsittely

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys päätösehdotukseen:

"Kaupunginhallitus toteaa, että ohjelman valmistelun ja päätöksenteon välisenä ajanjaksona Helsingin päästövähennystavoite on kiristynyt. Tämä osaltaan edellyttää, että ohjelmassa kuvattuja tavoitteita viedään eteenpäin määrätietoisesti ja mahdollisimman nopeassa aikataulussa.

Paikoissa joissa vaikutus kävelyolosuhteisiin on suurin, priorisoidaan jalankulkua rohkeasti ja määrätietoisesti niin että tarjotaan edellytykset toimivalle, kauniille ja viihtyisälle kävely-ympäristölle. Tämä tulee huomioida toimenpiteiden 1 ja 2 toteutuksessa.

Jalankulun väylien ylläpidon kehittäminen ja ylläpidon tason parantaminen ovat kiireellisiä toimia kaupungissa jossa talvet ovat vaihtelevia, kasvavassa määrin jäisiä ja jossa ikääntyvän väestön mahdollisuudet liikkua talvisin riippuvat kävelyn olosuhteista ja tästä kehittämistyötä. Kaupunginhallitus kiirehtii toimenpidettä 3."

14.03.2022

Kannattaja: Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kävelyn edistämishjelma korj. 3.2.2022
- 2 Asukaskyselyn tulokset -julkaisu
- 3 Vanhusneuvoston lausunto Kävelyn edistämishjelmasta
- 4 Vammaisneuvoston lausunto Kävelyn edistämishjelmasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Helsingin kävelyn edistämishjelman (liite 1) ohjeellisena noudatettavaksi.

Tiivistelmä

Kaupunkirakenne ja siihen kuuluva infrastruktuuri ja liikennejärjestelmä määrittävät kaupunkielämälle puitteita. Kävelyllä on keskeinen rooli kaupunkielämän ja kaupunkikehityksen kannalta. Kävelyn edistämishjelmassa tunnistetaan keskeisiä tavoitteita ja kehittämistarpeita, jotka edistävät kävelyä. Kävely ei ole vain liikennettä, vaan kaupunkitilan käyttöä. Käveltävyyteen vaikutetaan koko rakennetun ympäristön suunnittelulla, ei vain jalkakäytävillä ja muilla kävelyreiteillä.

Kävelyn edistämishjelma perustuu Helsingin yleiskaavaan 2016. Ohjelma on valmisteltu erityisesti maankäytön ja liikennesuunnittelun tarpeisiin. Tarkoituksena on selkiyttää suunnittelun lähtökohtia, joilla tuetaan elävän ja houkuttelevan kaupunkiympäristön kehittymistä. Painopisteenä ovat yleiskaavassa määritellyt keskusta-alueet ja raideliikenneasemien ympäristöt. Näitä kehitetään yleiskaavan ja siihen liittyvän keskusta-alueita koskevan määräyksen mukaisesti kävelypainotteisina alueina.

Kävelyn edistämishjelma asettaa neljä päätavoitetta ja viisi toimenpidettä ohjaamaan kävelyn edistämistä Helsingin yleiskaavan 2016 kes-

kusta-alueilla. Ohjelmassa on otettu huomioon kaupungin keskeisimpien kävelyn edistämiseen liittyvien strategioiden, ohjelmien ja suunnitelmien linjaukset, Helsingin yleiskaava 2016 ja Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma. Uusi kaupunkistrategia Kasvun paikka - kaupunkistrategia vuosille 2021-2025 painottaa edeltäjänsä lailla kävelyn ja käveltävyyden merkitystä kaupungissa.

Kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan Helsinki tavoittelee hiilineutraaliutta jo vuoteen 2030 mennessä sekä terveellistä, kilpailukykyistä ja elävää Helsinkiä. Kävelyn edistäminen tukee näiden kaikkien tavoitteiden saavuttamista. Käveltävän Helsingin vision 2030 mukaan kävelyn edistäminen vie kohti kestäväen kehityksen mukaista hiilineutraalia, asuttavaa, terveellistä ja kilpailukykyistä Helsinkiä 2030. Vision mukaan kävely on Helsingissä ensisijainen liikkumismuoto, jota priorisoidaan suunnittelussa, toteutuksessa ja ylläpidossa.

Kävelyn edistämisohjelma painottuu Helsingissä vahvasti kävelyn ydinalueiden ja asemanseutujen käveltävyyden edistämiseen osana Helsingin kaupunkikeskustojen kokonaiskehitystä. Neljä päätavoitetta antavat suunnan niille toimenpiteille, joita tarvitaan käveltävämmän Helsingin saavuttamisessa vuoteen 2030 mennessä. Ohjelman viisi toimenpidettä ovat:

1. Kävelyn suunnitteluohjeen laatiminen
2. Jalankulkuverkoston hierarkian määrittäminen
3. Jalankulun kunnossapidon hierarkian päivittäminen
4. Kävelyn tutkimuksen toimintasuunnitelman laatiminen ja
5. Kävely-ympäristön kokeilut.

Kävelyn edistämisohjelman valmistelua on ohjannut ohjausryhmä, jossa on ollut edustus kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelu-, asemakaavoitus- sekä kaupunkitila- ja maisemapalvelusta. Lisäksi ohjausryhmässä on ollut edustaja Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymästä (HSL) sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikkumissohjelmasta.

Ohjelman laatiminen alkoi loppuvuodesta 2018 ja varsinaista ohjelman laadintaa edeltäviin työvaiheisiin kuului parhaiden käytäntöjen valinta muiden kaupunkien kävelyn edistämisohjelmista, työpajat kävelyn parissa työskenteleville asiantuntijoille, tutkimuskirjallisuuskatsauksen laatiminen, asukaskyselyiden analyysit, Helsingin kävelyn nykytilannekatsaus sekä vuorovaikutus ohjelman toimenpiteiden osallisten kanssa.

Esittelijän perustelut

Nykytila

Kävelyn kulkutapaosuus on Helsingissä kansainvälisesti verrattuna korkea. Vuonna 2019 helsinkiläiset tekivät 39 % kaikista kaupungin sisäisistä matkoista kävelen. Joukkoliikenteellä tehtiin 29 %, henkilöautolla 22 % ja polkupyörällä 9 % kaikista vuorokauden matkoista. Kestävien kulkutapojen yhteenlaskettu osuus oli 77 %. (Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2019.) Korona-pandemia näkyi vuoden 2020 kulkutapaosuuksissa vahvasti. Kävelyn osuus nousi selvästi ollen 52 % kaikista tehdyistä matkoista. Kävelyn osuus korostui etenkin kantakaupungissa. Sen sijaan julkisten liikennevälineiden matkaosuudet ovat vähentyneet selvästi. Vuorokauden aikana tehdyistä matkoista 17 %:ssa käytettiin joukkoliikennettä, 52 %:ssa matkoista käveltiin, 20 %:ssa käytettiin henkilöautoa ja 11 %:ssa pyöräiltiin vuonna 2020. (Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2020.) Helsinkiläisten koko Helsingin seudulla tekemistä matkoista kävelyn osuus oli 29 % vuonna 2018 (Liikkumistottumukset Helsingin seudulla 2018).

Pääkaupunkiseudun asukkaiden liikkumista on seurattu 1980-luvulta alkaen ja yleisenä trendinä on ollut henkilöauton ja joukkoliikenteen osuuksien pieneneminen ja kävelyn osuuden kasvu. (Liikkumistottumukset Helsingin seudulla 2018.) Myös kaupungin teettämässä tutkimuksissa kävelyn osuus on noussut selvästi, vaikka kehitys ei olekaan ollut suoraviivaista, ja kävelyn osuus on vaihdellut vuosittain. Vuonna 2020 kävelymatkojen osuus oli kaikkien tutkimusvuosien korkein. (Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2010-2020).

Kävely kulkumuotona korostuu erityisesti kantakaupungissa asuvien keskuudessa, he tekivät 45 % kaikista matkoistaan kävelen vuonna 2019 ja 60 % vuonna 2020. Esikaupungissa asuvilla kävelyn osuus oli 35 % tehdyistä matkoista vuonna 2019 ja 47 % vuonna 2020. (Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2019 ja 2020.)

Kävelyä koskevat muut linjaukset

Ennen kävelyn edistämishojelman laatimista Helsingin linjaukset ovat esiintyneet erillisissä strategioissa, ohjelmissa ja suunnitelmissa, joista merkittävin on Helsingin yleiskaava 2016. Lisäksi kävelyä on pyritty edistämään Liikkumisohjelmassa vuodelta 2018 sekä Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmassa SUMP (Sustainable Mobility Plan) vuodelta 2017. Se puolestaan perustui aiempaan liikkumisen kehittämissuunnitelmaan LIIKE vuodelta 2013.

Helsingin liikennesuunnittelun yleisenä periaatteena on huolehtia ensimmäisenä kävelijöiden tarpeista. Tämän jälkeen huomioidaan järjestyksessä pyöräliikenteen, joukkoliikenteen, elinkeinoelämän kuljetusten ja henkilöautoilun tarpeet. Helsingin liikennejärjestelmän tavoitteet ja toimintalinjaukset on määritelty Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmaan.

massa. Kaupunginhallitus hyväksyi ohjelman vuonna 2015 ohjeellisena noudatettavaksi.

Helsingin kaupunkistrategian tavoitteena on olla hiilineutraali jo vuoteen 2030 mennessä. Strategian mukaan kestävien liikennemuotojen, kuten kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan ja samalla huolehditaan kaikkien liikennemuotojen kehittämisestä. Kävelyn edistäminen tukee näitä kaupunkistrategiassa asetettuja tavoitteita. Toimivassa kaupungissa on sujuvaa ja miellyttävää kävellä ja samalla liikkua kestävästi.

Kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkökulmaa.

Yksi aiemman kaupunkistrategian kärkihankkeista oli Liikkumisohjelma (2018), joka pyrkii lisäämään helsinkiläisten aktiivista liikkumista muun muassa kävelyn määrää lisäämällä. Fyysisen ympäristön laadun, kuten ympäristön turvallisuuden, meluasteen ja viihtyisyyden, todetaan olevan yksi keskeisimmistä arki liikkumista määrittävistä tekijöistä.

Helsingin yleiskaava 2016 perustuu raideliikenteen verkostokaupunkiin, jossa raideliikenteellä hyvin saavutettavat keskustat sisältävät asumista, työpaikkoja ja palveluita. Yleiskaavan kaavamerkintöjen liike- ja palvelukeskustan C1, kantakaupungin C2 sekä lähikeskustan C3 ympäristö tulee suunnitella ensisijaisesti jalankulkijan näkökulmasta.

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma (2013) tarkensi kaupunkistrategiaa (2013-2016) liikkumisen osalta ja ohjaa Helsingin kestävästä kaupunkiliikkumisen edistämistä. Kävelyn edistämisen ohjelman kannalta oleellimmat linjaukset liittyvät kaupunkikeskustojen ihmisen mittakaavaiseen suunnitteluun sekä kävely-yhteyksien jatkuvuuden, virikkeellisuuden, esteettömyyden ja turvallisuuden kehittämiseen, joukkoliikenteen vaihtopaikkojen käyttäjälähtöiseen suunnitteluun ja lähisaavutettavuuden parantamiseen ja liikenneverkon kehittämiseen kaupungin tiivistymistä tukien.

Tavoitteet

Helsingin ensimmäinen kävelyn edistämisen ohjelma kokoaa kävely-ympäristön kehittämiseen liittyvät linjaukset. Kävelyn edistämisen ohjelma sisältää käveltävän Helsingin vision 2030, vision perustuvat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Käveltävän Helsingin vision 2030 mukaan kävelyn edistäminen vie kohti kestävän kehityksen mukaista, hiilineutraalia, asuttavaa, terveellistä ja kilpailukykyistä Helsinkiä 2030. Kävely on Helsingissä ensisijainen liikkumismuoto, jota priorisoidaan suunnittelussa, toteutuksessa ja ylläpidossa. Kävely on erottamaton osa kaupunkielämää ja sosiaalista kanssakäymistä. Liikkumismuotona kävely on osa jokaista matkaa. Se on toimivin, tilatehokkain, ympäristöystävällisin, tasa-arvoisin ja terveellisin tapa liikkua.

Vision mukaan Helsinki on ympäristöystävällinen, vilkas ja eloisa, tuo hyvinvointia arkeen ja on elinvoimainen. Kävelyn edistäminen tukee kaupunkistrategiassa ja Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpideohjelmassa asetettuja liikenteen päästövähennystavoitteita lisäämällä kävelyn houkuttelevuutta ja suosiota. Kävely on Helsingissä paitsi tapa liikkua paikasta toiseen myös mahdollisuus nauttia ympäristöstä. Käveltävä kaupunki rakentuu paikallisista vahvuuksista ja tarjoaa vaivatonta, esteetöntä ja virikkeellistä jalankulkua arjen ja vapaa-ajan reiteillä. Riittävän tiivis, käveltävä, lähipalveluita tarjoava ja sekoittunut kaupunkirakenne tukee liikkumista kävellen ja tuo siten kävelyn terveyshyötyjä. Käveltävä, lyhyiden etäisyyksien kaupunkirakenne kasvattaa yritysten ja ihmisten vuorovaikutusmahdollisuuksia. Tavoitteena on, että käveltävä kaupunkiympäristö on vetovoimatekijä Helsinkiin sijoittuville yrityksille ja osajille.

Kävelyn edistämishjelma painottuu Helsingissä vahvasti kävelyn ydinalueiden ja asemanseutujen käveltävyyden edistämiseen osana Helsingin kaupunkikeskustojen kokonaisvaltaista kehitystä. Ohjelman neljä päätavoitetta ovat:

1. Kävelyn ydinalueita ovat raideliikenteen verkostokaupungin kaupunkikeskustat. Näitä alueita suunnitellaan ensisijaisesti jalankulkijan näkökulmasta alueelliset lähtökohdat huomioiden. Erietyisesti ydinkeskustan keskeisiä asiointi- ja oleskelualueita sekä kaikkia kaupungin asemanseutuja kehitetään toimivina, viihtyisinä ja turvallisina kävely-ympäristöinä.
2. Kävely on osa kestävän liikkumisen palveluverkkoa, jossa palvelut ja työpaikat saavutetaan helposti ajankohdasta, tulotasosta ja autonomistuksesta riippumatta. Kävely on houkutteleva tapa liikkua kaupunkikeskustoissa ja osa jokaista matkaketjua.
3. Helsingissä kävely ei ole vain liikkumista, vaan olennainen osa toimivaa ja miellyttävää kaupunkielämää.
4. Kävelyn tutkimus, suunnittelu ja kokeilut muodostavat ehyen kokonaisuuden. Tutkimus ohjaa suunnittelua ja vastaavasta tutkimuksesta kohdennetaan kävelyn ydinalueille. Helsingin kaupunki

mahdollistaa rohkeasti myös nopeita kokeiluja selvittämään erilaisten suunnitteluratkaisujen toimivuutta käyttäjien näkökulmasta.

Tavoitteet on muodostettu asiantuntijoille järjestettyjen työpajojen, asukaskyselyiden sekä tutkimuskirjallisuuden pohjalta. Tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet on muodostettu yhdessä kaupunkiympäristön asiantuntijoiden, työn ohjausryhmän ja sidosryhmien kanssa.

Toimenpiteet

Helsingin kävelyn edistämishjelma sisältää 5 toimenpidettä.

Ensimmäiseksi toimenpiteeksi on määritelty kävelyn suunnitteluohjeen laatiminen. Kävelyn suunnitteluohje keskittyy Helsingin yleiskaavan 2016 keskusta-alueilla ja asemanseuduilla ottaen huomioon liikenteen ja maankäytön vuorovaikutuksen ja paikkalähtöisen suunnittelun. Tavoitteena on, että kävely-ympäristö huomioidaan suunnitteluprosesseissa oikeaan aikaan ja oikealla tavalla eri suunnitteluvaiheissa. Suunnitteluohje tarjoaa myös opastusta, miten kävely-ympäristön laatua voidaan parantaa tiiviissä kaupunkiympäristössä.

Toinen toimenpide on jalankulkuverkoston hierarkian määrittäminen, jossa priorisoidaan parannettavat kävely-yhteydet. Kävely-ympäristön kehittäminen vaatii onnistuakseen resurssien kohdentamista niihin paikkoihin, joissa vaikutus kävelyolosuhteisiin on suurin. Priorisoidun verkoston myötä varmistetaan, että kävelyverkostosta tulee yhtenäinen kokonaisuus ja että resurssit kohdistetaan tehokkaasti. Kävelyn priorisoitu verkosto voidaan laatia esimerkiksi kehittämisperiaatteiden, alue-suunnitelman tai kävely-ympäristön laatukartoituksen yhteydessä.

Kolmas toimenpide on jalankulun kunnossapidon hierarkian päivittäminen. Ympärivuotisen kunnossapidon laatu vaikuttaa mahdollisuuksiin liikkua. Kävelyn priorisoitu verkosto auttaa kohdistaman talvihoidon tarpeita, mutta lisäksi tulee huomioida muut talven liikkumisympäristön erityispiirteet.

Neljäs toimenpide on kävelyn tutkimuksen toimintasuunnitelman laatiminen. Tietopohjan saattaminen riittäväälle tasolle edellyttää tutkimussuunnitelman laatimista jalankulkijoiden laskemiseksi, oleskelun määrien seuraamiseksi sekä kävely-ympäristön laadun arvioimiseksi. Tutkimukset ja laskennat kohdennetaan kävelyn ydinalueille ja priorisoidulle verkostolle. Tutkimustieto toimii parannustoimenpiteiden lähtötietona ja tuottaa tietoa kävelyn edistämisen laadullisten ja määrällisten tavoitteiden etenemisestä.

Esittelijä toteaa, että jotkut ohjelmassa mainitut kansainväliset tutkimukset ja selvitykset ovat jo suhteellisen vanhoja eivätkä kenties ole suoraan sovellettavissa Helsingin nykyisiin olosuhteisiin. Onkin toivottavaa, että tulevat toimenpiteet perustetaan viimeisimpiin tutkimustuloksiin ja Helsingissä tapahtuvaan seurantaan ja vuorovaikutukseen.

Viidentenä toimenpiteenä ovat kävely-ympäristön kokeilut. Kävelyyn liittyvän suunnittelukulttuurin uudistaminen edellyttää valmiutta kokeilla rohkeasti uusia ratkaisuja. Kokeilut avaavat mahdollisuuksia toteuttaa kevyesti ja nopeasti erilaisia ratkaisuja.

Tähän liittyen esittelijä pitää tärkeänä, että tulevat kokeilut pohjaavat laajaan vuorovaikutukseen, kaupungin eri viranomaisten hyvään yhteistyöhön sekä keskustan kävely-ympäristöjen käyttäjien ja yrittäjien osallistumiseen sekä kokeiluja suunniteltaessa että johtopäätöksissä. Palautteen perusteella mm. Vaasankadun ja Ehrenströmintien kesäkatukokeiluista on tässä valossa opittavaa.

Ohjelman vaikutukset

Terveys

Kävelyllä on tutkimuksissa havaittu lukuisia positiivisia terveysvaikutuksia. Kävelyolosuhteiden parantaminen, riittävän tiivis, käveltävä, lähipalveluita tarjoava ja sekoittunut kaupunkirakenne tukee liikkumista kävelen ja siten kävelyn terveyshyötyjä yhdessä liikkumiseen kannustavien toimenpiteiden kanssa.

Kilpailukyky ja yritysvaikutukset

Kävelykeskustojen kehittäminen on vahva osa eurooppalaisten kaupunkikeskustojen kehittämistä ja kytkeytyy esimerkiksi matkailun edistämiseen. Käveltävyydellä on vaikutuksia myös kaupungin ja yritysten kilpailukykyyn. Parhaimmillaan kävelykadut ja muut kävely-ympäristöihin tehdyt parannukset lisäävät kävelijämääriä katutilassa ja tutkimusten mukaan on havaittavissa positiivisia vaikutuksia kävelyalueen yritysten asiakasmääriin, liikevaihtoon, tuottoon, yritysten lukumäärään, asuin- ja liikekiinteistöjen arvoon, toimitilojen käyttöasteisiin ja vuokratuottoihin sekä yritystoiminnan tuottamiin verotuloihin.

Esittelijä toteaa täydennyksenä edellä mainittuun, että tilasto- ja kiinteistömarkkinatietoja ei kuitenkaan ole saatavissa yksittäisten katujen tai kävelyalueiden tarkkuudella.

Käveltävät yhdyskunnat tuovat infrastruktuurin rakentamiseen ja ylläpitämiseen liittyviä kustannussäästöjä sekä säästävät rakennusmaata. Lisääntyneen kävelyn positiiviset terveysvaikutukset tuovat kansanta-

loudellisia hyötyjä vähentyneinä terveyskuluina ja sairaspöissaoloina, pidentyneenä työurana ja lisääntyneenä tuottavuutena.

Siirtyminen kävelyyn ja kestäviin liikennemuotoihin vähentää henkilöautoilun tarvetta arjen liikkumisessa ja riippuvuutta auton omistamisesta. Henkilöautoilun vähentyminen vähentää liikenteen negatiivisia ulkoisvaikutuksia, kuten ruuhkia ja päästöjä. Tilatehokkaiden ja liikenneverkkoa vähiten kuormittavien liikkumismuotojen rooli sujuvan liikkumisen mahdollistamisessa kasvaa. Käveltävässä lyhyiden etäisyyksien kaupunkirakenteessa myös yritysten ja ihmisten vuorovaikutusmahdollisuudet kasvavat. Edelleen positiivisia seurauksia voivat olla lisääntyneet kasautumisedut, innovaatiohyödyt, parantunut asiakassaavutettavuus sekä työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaavuus, ajalliset ja kustannukselliset säästöt sekä taloudellisesti positiiviset ulkoisvaikutukset. Viihtyisällä kävely-ympäristöllä on vaikutuksia myös kaupunkiympäristöjen laadulle ja sitä kautta mm. kaupungin vetovoimaan ja osaajien houkutteluun.

Esittelijä kiinnittää tässä yhteydessä huomiota ohjelmaa laadittaessa tehtyyn yritysvaikutusten arviointiin. Sen perusteella kävelypainotteiset keskustat vetävät yhdenlaisia yrityksiä puoleensa, kuten muotiin, oleskeluun ja viihtymiseen keskittyviä, tai rahoitus- ja konsultointialan palveluita tarjoavia yrityksiä, ja vastaavasti saattavat karkottaa sellaisia, joissa asiointi tapahtuu suurelta osin autolla. Lisäksi kaikkien yritysten kannalta on olennaista, että tavaralogistiikka saadaan järjestymään sujuvasti, koska kävelykaduilla tapahtuvalla huoltoliikenteellä on huomattava vaikutus käyttäjäkokemukseen.

Esittelijä huomauttaa myös, että erityisesti keskusta-alueilla lähes kaikki ovat lopulta jalankulkijoita. Kuitenkin tullessaan keskustaan suurin osa ihmisistä käyttää myös muita kulkumuotoja, mistä syystä keskustojen hyvästä saavutettavuudesta kaikilla kulkumuodoilla on huolehdittava.

Asuttavuus ja elävyys

Kävelyn edistämiseksi on tärkeää panostaa kävely-ympäristöjen viihtyisyyteen, liikenteelliseen ja sosiaaliseen – koettuun ja faktiseen – turvallisuuteen sekä toimivuuteen. Kävely-ympäristöt ja -alueet voivat olla mahdollisuus myös julkisille kaupunkitiloille, tapahtumille, katumarkkinoille, palveluille, kohtaamisille ja oleskelulle. Pysähtymisellä ja oleskellulla on tärkeä merkitys osana kävelyä liikkumisen muotona ja kaupungin asuttavuutta.

Kaupungin käveltävyyttä on mahdollista edistää rakentamalla lisää tiiviitä ja käveltäviä kaupunginosia, joissa palvelut ovat lähellä. Samalla on kuitenkin huolehdittava suurempien viheralueiden saavutettavuutta.

desta. Käveltävillä kaupunginosilla on havaittu olevan hyötyjä myös yhteisöllisyyden näkökulmasta.

Kävely on lähes kaikkien kaikilla matkoilla käyttämä, halpa ja siten tasa-arvoinen liikkumisen muoto. Käveltävyydeltään heikko kaupunkirakenne ja pitkät etäisyydet voivat rajoittaa eri ryhmien mahdollisuuksia käyttää kaupunkia. Käveltävät kaupunginosat ja hyvät kävelyympäristöt lisäävät liikkumismahdollisuuksien tasa-arvoisuutta.

Ilmasto

Kompakti kaupunkirakenne ja riittävän tiiviit, käveltävät kaupunginosat ovat hiilidioksidipäästöjen vähentämisen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta monin tavoin hyödyllisiä. Ne vähentävät henkilöautoilun sekä autonhankinnan tarvetta. Käveltävyyttä tukevat toimivat matkaketjut. Käveltäviin kaupunginosaan usein yhdistetty vehreys lisää kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen ääri-ilmiöihin. Tiivis rakentaminen säästää myös viheralueita ja siten hiilinieluja rakentamiselta. Tiivis kaupunkirakenne näyttää kuitenkin myös kannustavan kuluttamiseen, mikä näyttäytyy ilmastotavoitteiden näkökulmasta haasteena.

Vuorovaikutus

Ohjelmaa varten laadittiin asukaskysely Jalan kaupunginosissa, joka oli auki kesäkuussa 2019. Kyselystä laadittiin myös erillinen raportti Kauris, vihreä ja rauhallinen – Jalan kaupunginosissa -asukaskyselyn tulokset (Norppa & Hovi 2020). Tämän kyselyn analyysin lisäksi käytiin läpi vuoden 2018 Jalan kaupungilla –kyselyn tulokset. Lisäksi ohjelman sisältöön on voinut tulla tutustumaan näyttelytila Bryggassa syyskuussa 2019 sekä keskuskirjasto Oodin aulassa joulukuussa 2019.

Ohjelmasta on saatu lausunnot vammais- ja vanhusneuvostolta.

Kävelyn asiantuntijoille järjestettiin kaksi työpajaa, joista ensimmäinen toteutettiin toukokuussa ja toinen kesäkuussa 2019.

Asukaskyselyiden, järjestöjen ja asiantuntijoiden näkemyksiä hyödynnettiin ohjelman sisällön muokkaamisessa useaan otteeseen ja ne toimivat omalta osaltaan ohjelman lähtötietoina.

Ohjelman toteutus ja seuranta

Ohjelmassa on esitetty toteutusaikataulu kaikille toimenpiteille. Kävelyympäristön kehittäminen edellyttää yhteistyötä ja sitoutumista kaupungin kaikilta toimijoilta. Kävelyympäristön laatuun ei voida vaikuttaa ainoastaan yhdessä palvelussa, sillä kävelyympäristön kehittäminen on riippuvainen useista toimijoista.

14.03.2022

Jokaiselle toimenpiteelle on asetettu päävastuutahot tietyn toimenpiteen toteuttamisesta. Koska ohjelmassa on eri palveluiden toimintaa koskettavia ja yhteistyötä vaativia toimenpiteitä, on kävely-ympäristön kehittämisen koordinoinnille tarvetta.

Toimenpiteen laatimisvaiheessa tulee tunnistaa niiden keskeiset vaikutukset eri väestöryhmiin, yrityksiin sekä ilmastomuutoksen torjuntaan.

Ohjelmassa esitetyt toimenpiteet sisällytetään palveluiden vuosittaisiin toimintasuunnitelmiin. Ohjelman toimenpiteiden koordinoimista ja edistämistä varten perustetaan ryhmä, jossa tulee olla edustus jokaisesta ohjelman toimenpiteen vastuutahon palvelusta. Ryhmään voidaan lisäksi kutsua vierailevia jäseniä käsiteltävän teeman mukaan. Ryhmä valmistelee ohjelmasta vuosittain seurannan kaupunkiympäristölautakuntaan.

Esittelijä toteaa, että kävelyn edistämishjelma sivuaa kaupungin keskusta-alueella myös mm. liikenneturvallisuuden edistämiskysymyksiä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Keskustan elinvoimaa vahvistamaan on 1.9.2021 asetettu kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmä HELY, jonka vetovastuu on kaupunginkanslialla. On tärkeää, että tuleva kävelyn edistämistä koordinoiva ja seuraava työryhmä sekä HELY-ryhmä pitävät toisensa riittävällä tavalla informoituna toimenpiteidensä sisällöstä ja ajoituksesta. Sama toteamus koskee em. HELY-ryhmää ja liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman 2022-2026 toteutuksen koordinoimista. Keskustan käveltävyyden, liikenneturvallisuuden ja elinvoiman kysymykset koskettavat laajasti kaupunkia, kaupunkilaisia ja yrityksiä sekä kaikkia liikennemuotoja. Siksi paitsi kaupungin eri toimialojen ja ulkoisten sidosryhmien, myös kaupunginkanslian eri osastojen nykyistä laajempi edustus on tulevassa ryhmässä toivottavaa.

Ohjelman toimenpiteet on ajoitettu vuosille 2021–2030. Ohjelmaa voidaan kuitenkin tarvittaessa päivittää ennen vuotta 2030. Ennen päivittämisen aloittamista on syytä tehdä tilannekatsaus siitä, missä on onnistuttu ja missä on eniten kehitettävää, jotta ohjelman toimenpiteet kohdistuvat oikein ja ovat mahdollisimman vaikuttavia.

Esittelijä toteaa lopuksi, että Helsingin kävelyn edistämishjelman esitys kaupunginhallitukselle hyväksyttiin lautakunnassa 15.6.2021 eli juuri kuntavaalien jälkeen. Jotta ohjelman edistämiseksi olisi hyvät edellytykset myös uuden kaupunkistrategian pohjalta, sen käsittelyä siirrettiin Kasvun paikka -kaupunkistrategian 2021-2025 hyväksymisen jälkeiseen aikaan. Lisäksi kävelyn edistämishjelman kanssa samaan aikaan on ollut valmisteltavana Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelma, jossa yhtenä johtavana periaatteena on ollut jalankulun

turvallisuuden parantaminen. Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle tämän ohjelman hyväksymistä 26.10. 2021. Esittelijä pitää tarkoituksenmukaisena molempien ohjelmien käsittelyä yhtäaikaaisesti. Liitteenä oleva ohjelma on vielä luonnos, joka tullaan teknisesti päivittämään kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kävelyn edistämishjelma korj. 3.2.2022
- 2 Asukaskyselyn tulokset -julkaisu
- 3 Vanhusneuvoston lausunto Kävelyn edistämishjelmasta
- 4 Vammaisneuvoston lausunto Kävelyn edistämishjelmasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta
Vanhusneuvosto
Vammaisneuvosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 189

HEL 2020-003491 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö Reetta Putkonen.

14.03.2022

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Juhana Vartiaisen ehdotuksesta.

28.02.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.06.2021 § 333

HEL 2020-003491 T 08 00 04

Eesitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että Kävelyn edistämishjelma hyväksytään ohjeellisena noudatettavaksi.

08.06.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Henna Hovi, projektisuunnittelija, puhelin: 31021337
henna.hovi(a)hel.fi
Anne Karlsson, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

§ 207

Valtuutettu Hilikka Ahteen aloite lääkärikäyntien maksujen poistamisesta kotihoidon lääkäripalveluista

HEL 2021-014039 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Hilikka Ahteen aloite_
- 2 Lausunto_Vanhusneuvosto_14.2.2022 (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Hilikka Ahde ja 12 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan lääkärikäyntien maksujen poistamista kotihoidon lääkäripalveluista.

Kaupunginhallitus puoltaa tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksuttomuutta. Palvelusta perittävä asiakasmaksutuotto ei ole merkittävä sosiaali- ja terveystoimialan taloudessa. Maksuasia valmistellaan erikseen sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (asiakasmaksulaki, 743/1992) sekä asiakasmaksuasetukseen (912/1992). Kunta voi päättää ottaa käyttöön säädettyjä maksuja pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta. Kotiin tuotettavasta lääkärikäynnistä voidaan periä enintään 19,20 euroa. Helsingissä maksu on ollut 15 euroa.

Tilapäisen kotihoidon lääkärikäyntien maksutuotto oli vuonna 2020 noin 41 000 euroa. Maksutuottoihin sisältyy pitkäaikaisen tehostetun palve-

14.03.2022

luasumisen asiakkailta perityt tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksut. Sosiaali- ja terveyslautakunta on 30.11.2021 § 283 päättänyt, että lääkärikäyntimaksua ei peritä enää 1.1.2022 alkaen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkailta.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja vanhusneuvoston lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Hiikka Ahteen aloite_
- 2 Lausunto_Vanhusneuvosto_14.2.2022 (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.03.2022 § 193

HEL 2021-014039 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.03.2022 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.02.2022 § 27

HEL 2021-014039 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilka Ahteen ja kahdentoista muun valtuutetun kotihoidon lääkärikäyntien maksuttomuutta koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki poistaisi lääkärienkäyntien maksut kotihoidon lääkäripalveluista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (743/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki sekä asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Kunta voi päätöksellään ottaa käyttöön laissa tai asetuksessa pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta.

Kotiin tuotettavasta lääkärikäynnistä voidaan periä enimmillään asiakasmaksuasetuksen 3 §:n mukainen tilapäisen kotisairaanhoidon maksu 19,20 euroa silloin, kun käynnin suorittaa lääkäriin. Helsingin kaupunki on päättänyt periä lääkärin tekemästä tilapäisen kotisairaanhoidon ja kotihoidon käynnistä 15,00 euroa kertaa kohden.

Helsingin kaupunginhallitus on päättänyt vuonna 2012, että terveyskeskuksissa tapahtuvista lääkäriin vastaanotoista ei peritä asiakkailta maksua. Maksuttomuus rajattiin koskettamaan vain terveyskeskuksessa tapahtuvaa lääkäriin vastaanottoa. Muista lääkärikäynneistä peritään sosiaali- ja terveyslautakunnan päättämät asiakasmaksut. Maksuttomuus ei ulotu kotiin vietäviin palveluihin, minkä vuoksi tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnistä peritään asiakkaalta maksu. Terveyskeskuskäyntien maksuttomuuden tarkoituksena on kaventaa kuntalaisten terveyseroja sekä vähentää hoitoon hakeutumisen esteitä.

Tilapäisten kotihoidon lääkärikäyntien määrän arvioidaan olevan vähäinen iäkkäiden asiakkaiden kohdalla. Tilapäisen kotihoidon lääkärikäyntejä järjestetään iäkkäille asiakkaille erityisesti nopeissa kriisitilanteissa, joissa asiakas ei ole vielä säännöllisen kotihoidon asiakas. Lähtökohteisesti iäkkään asiakkaan palvelutarpeesta tehdään arvio, jonka perusteella asiakkaan kotihoidon palvelutunnit sekä tukipalvelut määritellään

hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Hauraat muistisairaat asiakkaat ovat pääsääntöisesti säännöllisen kotihoidon piirissä.

Helsingin kaupungin kotihoidossa on noin 8000 asiakasta, jotka saavat jatkuvaa ja säännöllistä kotihoitoa. Näille kotihoidon asiakkaille suunnitellaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon palvelutunnit, joiden perusteella asiakkaalta peritään tuloihin perustuva kuukausittainen asiakasmaksu asiakasmaksulain 10 e §:n mukaisesti. Näihin palvelutunteihin sisältyvät myös tarvittavat lääkärikäynnit, eikä niistä peritä erillistä maksua jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon asiakkailta.

Tilapäisen kotihoidon lääkärikäyntien maksutuotto oli vuonna 2019 yhteensä noin 54 000 euroa ja vuonna 2020 noin 41 000 euroa. Tilapäisen kotihoidon lääkärikäyntimaksua voidaan periä monenlaisissa tilanteissa, jossa lääkärin käynti asiakkaan kotona on tarpeen.

Maksutuottoihin sisältyy pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkailta perityt tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksut. Asiakkailta perittiin erikseen lääkärikäynneistä maksu silloin, kun asiakas tarvitsi lääkärin palvelua pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 30.11.2021 § 283, että lääkärikäyntimaksua ei peritä enää 1.1.2022 alkaen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkailta.

Helsingin kaupunkistrategia painottaa digitaalisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjonnan lisäämistä sekä asiakaslähtöisempää digiasiointia. Digitaalisia palveluita lisätään ja kehitetään erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta, jotta kaikenlaisissa tilanteissa olevat asiakkaat pääsevät helpommin palveluiden piiriin. Jo tällä hetkellä terveyskeskuslääkärin antamat etävastaanottokäynnit ovat maksuttomia. Näitä etälääkäripalveluja pääsevät käyttämään myös potilaat, jotka eivät pääse fyysisesti terveyskeskukseen.

Vantaan kaupunki perii tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnistä 15,20 euroa ja Espoon kaupunki perii samasta palvelusta 15,00 euroa. Lausuntoa laadittaessa ei ole voitu huomioida uusien hyvinvointialueiden vaikutuksia asiakasmaksuihin. Espoo ja Vantaa kuuluvat kumpikin eri hyvinvointialueisiin, mikä voi johtaa erilaisiin maksupoliittisiin linjauksiin tulevaisuudessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksuttomuus on puollettavaa. Palvelusta perittävä asiakasmaksutuotto ei ole sosiaali- ja terveystoimialan talouden näkökulmasta merkittävä. Maksuttomuus myös tukisi pienituloisten asiakkaiden taloudellista tilannetta. Päätös tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksuttomuudesta valmistellaan erikseen, ja siitä päättää sosiaali- ja terveyslautakunta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Tilapäisen kotihoidon lääkärikäynnin maksuttomuus lisääsi vähävaraisten asiakkaiden toimeentulon edellytyksiä sekä saattaisi joissain tilanteissa madaltaa hoitoon hakeutumisen esteitä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Hautamäki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 43604
ulla.hautamaki(a)hel.fi

§ 208

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 10.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 7.3.2022
- elinkeinojaosto
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto 10.3.2022

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

- kasvatus- ja koulutuslautakunta 8.3.2022
 - suomenkielinen jaosto
 - ruotsinkielinen jaosto
- kaupunkiympäristölaikunta 8.3.2022
 - ympäristö- ja lupajaosto
- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 10.3.2022
- pelastuslautakunta
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
 - kulttuuri- ja kirjastojaosto
 - liikuntajaosto
 - nuorisajaosto
- sosiaali- ja terveyslautakunta
- sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto 10.3.2022

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

14.03.2022

Asia/13

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.03.2022

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 196, 197, 198, 199, 201, 202, 203, 204, 206, 207 ja 208 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 200 ja 205 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

14.03.2022

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

14.03.2022

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Saara Nirkko
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Paavo Arhinmäki

Marcus Rantala

Anniina Iskanius

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 23.03.2022.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566